

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

อมรรัตน์ หลวงแก้ว

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

อมรรัตน์ หลวงแก้ว

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE RELATIONSHIP BETWEEN RISK MANAGEMENT AND SAFETY REGULATIONS
OF EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF THE CHIANG RAI
PRIMARY EDUCATION SERVICE ARAE 3

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

May 2025

Copyright by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบ

ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ของ อมรรัตน์ หลวงแก้ว

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงพร อุณจิตต์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กษิณภูมิ มีพรหม)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(รองศาสตราจารย์ ดร.โสภา อำนวยรัตน์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบ ของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** นางสาวอมรรัตน์ หลวงแก้ว, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา) (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, พ.ศ. 2568
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กษิณภูมิ มีพรหม
- คำสำคัญ:** การบริหารความเสี่ยง, ความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา,
ประถมศึกษา

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 2) ศึกษาระดับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยง
กับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน และครู จำนวน 298 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 322 คน
ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์
ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร
อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขอยู่ในระดับมาก ด้านสารสนเทศ การสื่อสารและ
การรายงานอยู่ในระดับมาก ด้านผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านกลยุทธ์และ
การกำหนดวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมาก 2) ความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย
สูงที่สุด คือ ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพและจิตใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภัยจากการ
ถูกละเมิดสิทธิอยู่ในระดับมาก ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
คือด้านภัยจากอุบัติเหตุอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมากกับความปลอดภัย
ตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.01

Title: THE RELATIONSHIP BETWEEN RISK MANAGEMENT AND SAFETY REGULATIONS OF EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF THE CHIANG RAI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 3

Author: MISS Amonrat Luangkeaw, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration) (Educational Administration), University of Phayao, 2025

Advisor: Assistant Professor Dr. Kasidit Meeprom

Keywords: Risk Management, Safety regulations of educational institutions, Primary education

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) study the level of risk management in schools under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, 2) study the level of safety compliance with regulations in schools under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, and 3) study the relationship between risk management and safety compliance with regulations in schools under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3. The sample group consisted of 24 school administrators and 298 teachers, totaling 322 participants, obtained through stratified random sampling. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The results showed that: 1) The overall risk management of schools under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level, which aligned with the research objectives. When considering each aspect, the highest mean score was in governance and organizational culture at a high level, followed by review and improvement at a high level, information, communication and reporting at a high level, performance at a high level, and the aspect with the lowest mean score was strategy and objective setting, also at a high level. 2) Safety compliance with regulations in schools under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level overall. When considering each aspect, the highest mean score was in risks from physical and mental health impacts at the highest level, followed by risks from rights violations at a high level, risks from human violence at a high level, and the aspect with the lowest mean score was risks from accidents, also at a high level. 3) Risk management had a positive relationship at a high level with safety compliance with regulations in schools under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, with statistical significance at the 0.01 level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กษิณภูมิพรหม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชร จตุพร ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ดร.นริศรา เสือคล้าย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ดร.เพ็ญพิมพ์ พงสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารความเสี่ยง นายกฤษติพงษ์ ผิวมณี ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎระเบียบของสถานศึกษา และนายสาธิต หนูอ่อน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง ให้คำแนะนำแก้ไขตรวจสอบเครื่องมือและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม จนทำให้การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อมรรัตน์ หลวงแก้ว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO ERM 2017	14
แนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยของสถานศึกษา	22
ความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา	38
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	74

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	81
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	85
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	91
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตาม กฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ...	97
บทที่ 5 บทสรุป	100
สรุปผลการวิจัย	100
อภิปรายผลการวิจัย	104
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	116
ภาคผนวก ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย	117
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	118
ประวัติผู้วิจัย	126

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ความปลอดภัยของสถานศึกษา.....	33
ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์ด้านภัยความรุนแรงของมนุษย์ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา	39
ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์ภัยจากอุบัติเหตุตามกฎระเบียบของสถานศึกษา.....	42
ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์ด้านภัยจากการละเมิดสิทธิตามกฎระเบียบของสถานศึกษา.....	47
ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจตามกฎระเบียบของสถานศึกษา	53
ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
ตาราง 7 แสดงจำนวนและคำร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม.....	85
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture).....	86
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy and Objective-Setting).....	87
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านผลการดำเนินงาน (Performance).....	88
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (Review and Revision).....	89
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน (Information, Communication, and Reporting)	90

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม	91
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากความร้อน ของมนุษย์	92
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากอุบัติเหตุ 93	
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากการถูก ละเมิดสิทธิ	94
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากผลกระทบ ทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ	96
ตาราง 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตาม กฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	98

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO-ERM 2017 (โสรัจจา หาญสุโทธิพันธ์, 2564)	17
ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	74

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัย จากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรม และความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ และภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ และแนวคิดการจัดการศึกษา คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแล และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น สถานศึกษาที่จัดกระบวนการเรียนรู้ และปลูกฝังแนวทางการจัดการความขัดแย้งโดยแนวทางสันติวิธีเพิ่มขึ้น มีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่เพิ่มขึ้น มีระบบ กลไก และมาตรการที่เข้มแข็งในการป้องกัน และแก้ไขปัญหากลุ่มภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ และผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีคิหะเลาะวิวาทลดลง โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติเพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน บูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเข้าสู่กระบวนการวางแผน ทั้งระดับชาติ ระดับชุมชนท้องถิ่น พัฒนางองค์ความรู้ สนับสนุนการประเมินและจัดทำแผนที่ความเสี่ยงจากภัยพิบัติในพื้นที่ และภาคการผลิตที่มีลำดับความสำคัญสูง ส่งเสริมแนวทางการจัดการภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง สร้างจิตสำนึกความปลอดภัยสาธารณะ ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นในการร่วมกันดำเนินการป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน พัฒนาระบบการเตือนภัยให้มี

ความแม่นยำ น่าเชื่อถือ และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมกลไกการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลและทรัพย์สินภายในสถานศึกษา ทั้งที่สถานศึกษาควรเป็นสถานที่ที่มีความปลอดภัยสูงสุด อีกทั้งสถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน แต่ที่ผ่านมากลับพบว่ามีเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความสูญเสีย อาทิ ความรุนแรง อคติภัย และอุบัติเหตุร้ายแรง มักเกิดขึ้นในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ฯ นำเสนอสถานการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจ หัวข้อ "การกระทำผิดของเด็ก (Juvenile Delinquency): เจาะเหตุพฤติกรรม เพื่อป้องกันความรุนแรง" ระบุว่า ปีงบประมาณ 2566 เด็กและเยาวชนก่อคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2562 ถึงร้อยละ 58.7 ประกอบกับมีการใช้อาวุธเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 92.1 ซึ่งผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ยังเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยร้อยละ 80 เป็นเยาวชนที่มีอายุ 15–17 ปีและร้อยละ 20 เป็นเด็กอายุ 11–14 ปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งหลายกรณีนำไปสู่ความสูญเสียที่กระทบสังคมในวงกว้าง (ผู้จัดการออนไลน์, 2567) นอกจากนี้องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้วันที่ 25 พ.ย.ของทุกปี เป็น “วันยุติความรุนแรงต่อสตรีสากล” ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ตระหนักถึงความสำคัญต่อการป้องกันความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กหญิง และได้กำหนดให้เรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา ให้เป็นหนึ่งใน 7 นโยบาย Quick Win วาระเร่งด่วน โดยมีการดูแลภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทั้งภัยจากการคุกคามทางเพศ ภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก (Bully) ภัยพิบัติ รวมถึงภัยที่เกิดจากโรคโควิด-19 โดยจัดตั้งศูนย์ “MOE SAFETY CENTER” ซึ่งเหตุการณ์ความปลอดภัยในสถานศึกษาที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนในโรงเรียนในช่วงที่ผ่านมา สะท้อนถึงการขาดการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่สถานศึกษาควรให้ความสำคัญตระหนักและเข้มงวดจริงจังเพื่อไม่ให้เหตุการณ์เกิดขึ้น (มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ทิศทางการพัฒนาการศึกษา ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรคุณภาพ สร้างคนดี มีความสุขบนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงาม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และได้กำหนดพันธกิจที่ไว้คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 นำนโยบายความปลอดภัยมาใช้ในสถานศึกษา โดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาและยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่กลยุทธ์

ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการดูแลด้านความปลอดภัยจากภัยคุกคาม 9 รูปแบบ และสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ สถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความปลอดภัย และจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับการส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อความปลอดภัยของผู้เรียน และผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย, 2566) ดังนั้นการดูแลความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สถานศึกษาจะต้องประเมินความเสี่ยง ความปลอดภัยในรูปแบบต่าง ๆ ในการบริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการรับมือกับภัยต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

การบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการดูแลองค์กร เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ช่วยให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดีและสามารถปฏิบัติงานตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังเป็นแนวทางในการหาวิธีลดหรือป้องกันความเสียหายในการทำงานแต่ละขั้นตอนไว้ล่วงหน้า กรณีที่พบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาน้อย ในขณะที่ยังคงไม่เตรียมการหรือไม่มีการนำแนวคิดของกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ เมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤตขึ้น องค์กรเหล่านั้นจะประสบกับปัญหาและความเสียหายที่ตามมาโดยยากที่จะแก้ไข ดังนั้นการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาช่วยเสริมรวมกับการทำงานจะช่วยให้ภาระงานที่ปฏิบัติกรอยู่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด ตลอดจนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในสถานศึกษา ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ระเบียบ กฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดต่อเสรีภาพ, ระเบียบ กฎหมายความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และระเบียบ กฎหมายความผิดเกี่ยวกับการจราจรทางบกและการใช้รถ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) รวมถึงพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522, พระราชบัญญัติโรคติดต่อ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ที่เกี่ยวข้อง มาควบคุมการกระทำความผิดแล้ว ยังเกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษาขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไม่มีท่าทีจะลดน้อยลง พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 7 มาตรา 63 จึงได้มุ่งเน้นให้โรงเรียนได้มีระบบงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียน กล่าวคือ “โรงเรียนและสถานศึกษา ต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษา และฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ

และเงื่อนไขที่ได้กำหนดในกฎกระทรวง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา เพราะนักเรียนคือกลุ่มเป้าหมายสำคัญในสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน จึงต้องแสวงหาหนทางที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับการปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยจนเกิดเป็นนิสัย อีกทั้งมีทักษะชีวิตในการดำรงชีพอยู่ท่ามกลางกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล (กัมปนาท นาคบัว 2564, น. 4)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความปลอดภัยของสถานศึกษาถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นหนึ่งในนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เนื่องจากเห็นว่า หากสถานศึกษาไม่มีความปลอดภัย การเรียนการสอนจะมีคุณภาพไม่ได้ เพราะหากเกิดผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจ จะทำให้นักเรียนและครูมีความรู้สึกหวาดระแวง ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาและมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับด้านความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้มาเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 อยู่ในระดับมาก
2. ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 อยู่ในระดับมาก

3. การบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 142 คน และครูจำนวน 1,791 คน รวมทั้งสิ้น 1,933 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (ข้อมูล ณ วันที่ 11 มกราคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Margan, 1970) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และนำมากำหนดสัดส่วนของประชากรในแต่ละขนาดสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นจำนวน 322 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

2.1 การบริหารความเสี่ยงของ COSO ERM (2017) จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร 2) ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ด้านผลการดำเนินงาน 4) ด้านการทบทวนและการปรับปรุงแก้ไข 5) ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน

2.2 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ที่ได้จากสังเคราะห์จากนักวิชาการและทำการวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, ระเบียบ กฎหมาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดต่อเสรีภาพ, ระเบียบ กฎหมาย ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522, ระเบียบ กฎหมาย ความผิดเกี่ยวกับการจราจรทางบกและการใช้รถ, พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522, พระราชบัญญัติโรคติดต่อ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภัยความรุนแรงของมนุษย์ 2) ด้านภัยอุบัติเหตุ 3) ด้านภัยที่เกิดจากการละเมิดสิทธิ 4) ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 การบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM (2017) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture) 2) ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy and Objective-Setting) 3) ด้านผลการดำเนินงาน (Performance) 4) ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (Review and Revision) 5) ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน (Information, Communication, and Reporting)

3.2 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) 2) ด้านภัยจากอุบัติเหตุ (Accident) 3) ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) 4) ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยในครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำนวน 139 แห่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

ครู หมายถึง ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลกระทบอาจเป็นทั้งเชิงบวก และเชิงลบได้

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ มุ่งเน้นไปที่การระบุ จัดตั้ง วิเคราะห์ ประเมิน จัดการ ติดตาม และสื่อสาร เพื่อลดโอกาสความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคล รวมถึงลดผลกระทบต่อเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือ ความสำเร็จให้อยู่ในระดับ ที่องค์กรยอมรับได้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านผลการดำเนินงาน ด้านการทบทวนและการปรับปรุง ด้านข้อมูลการสื่อสาร และการรายงานผล

ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture) หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการดูแลความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีการจัดโครงสร้างการดำเนินงาน ที่สอดคล้องกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของวัฒนธรรมองค์กร

ที่พึงประสงค์ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักขององค์กรของบุคลากร และมีการสนับสนุนทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถและศักยภาพตรงตามสายงาน

ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy and Objective Setting) หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาพรวมขององค์กร โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค และระดับความเสี่ยง เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มีการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงจากผลการดำเนินงานในอดีตและปัจจุบัน แล้วประเมินผลกระทบ ที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องสนับสนุนกลยุทธ์และความเสี่ยงขององค์กร

ด้านผลการดำเนินงาน (Performance) หมายถึง การระบุความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ขององค์กรในภาพรวมจากข้อมูลความเสี่ยงในอดีตและพิจารณาถึงความเสี่ยง ใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงาน วิเคราะห์ความรุนแรงแต่ละปัจจัยเสี่ยงที่จะ เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงตามระดับความรุนแรง ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร เพื่อคัดเลือกวิธีการดำเนินการตอบสนองความเสี่ยงให้สอดคล้องกับ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น มีการพัฒนาและประเมินความเสี่ยงในภาพรวมจากการวิเคราะห์สถานการณ์ ความเสี่ยงเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้

ด้านการทบทวนและการปรับปรุงแก้ไข (Review and Revision) การพิจารณา กระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นระยะ เพื่อประเมินความสามารถในการดำเนินการ บริหารความเสี่ยงในปัจจุบัน โดยทบทวนจากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร มีการประเมินเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ในการบริหาร ความเสี่ยงเมื่อมีเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ รวมไปถึงการประเมินผลการดำเนินงาน ตามเป้าหมายขององค์กรเพื่อปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการดำเนินงานให้พัฒนามากขึ้น

ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน (Information, Communication and Reporting) หมายถึง การให้มีระบบสารสนเทศที่เพียงพอและทันต่อเวลาเพื่อสนับสนุนข้อมูลการ บริหารความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน ผ่านช่องทางติดต่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโดยให้ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียสามารถรับข้อมูลความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างถูกต้องและทันเวลา มีการรายงาน ความเสี่ยง วัฒนธรรมองค์กร ผลการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้งองค์กรควบคู่กับตัวชี้วัดประสิทธิภาพ การดำเนินงาน เพื่อรายงานความเสี่ยงที่สอดคล้องกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในองค์กร

ความปลอดภัย หมายถึง สภาวะที่ปราศจากภัยหรืออันตราย ทั้งต่อบุคคลและทรัพย์สิน โดยอาศัยมาตรการป้องกันที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัย มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

ด้านภัยจากอุบัติเหตุ (Accident) หมายถึง การขับขีรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ เกิดจาก ตึก เรือ น โรง สำนักงาน เกิดจากเชื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่าระบายน้ำ รั้ว กำแพง หรือประตู เกิดจากป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย เกิดจากพื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นทางอด รุด กลับริดและทางเข้าออกรุด และเกิดเกิดจากอค์คิภัยหรือภัยพิบัติน้อยอย่างอื่น

ด้านภัยจากการละเมิดสิทธิ (Right) หมายถึง การทอดทิ้ง ละทิ้ง เด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือสถานพยาบาลหรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือที่สาธารณะหรือสถานที่ใด การจงใจหรือ ละเลยไม่ให้อะไรที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต การปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ การ จงใจหรือละเลยไม่ให้อาหารหรือยารักษาโรคแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตราย แก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก การให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือ ในการขอทานหรือการกระทำความผิด หรือกระทำความผิด ประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ จากเด็ก การโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใดซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก หรือผู้ปกครอง รวมถึงการกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี การข่มขืน กระทำชำเราหญิงอื่น ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี

ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) หมายถึง การจงใจหรือละเลยไม่ทำให้สิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัย การขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก การกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก การไม่ทำให้สิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็ก การใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การจำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุรา หรือบุหรี่แก่เด็ก การแสพกัญชา ยาบ้าเฮโรอีน สารระเหย การครอบครองยาเสพติดให้โทษ

โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด และการถูกคุกคามจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต และโครงข่ายโทรคมนาคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต3 สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาในสังกัด ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สามารถนำผลวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข วางแผนและกำหนดแผนในการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทและมีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัย ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง
 - 1.1 ความหมายของความเสียง
 - 1.2 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง
 - 1.3 ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017
3. แนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยของสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายความปลอดภัย
 - 3.2 ความหมายความปลอดภัยของสถานศึกษา
 - 3.3 ความสำคัญของปลอดภัยของสถานศึกษา
 - 3.4 ขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา
4. ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา
5. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และนำพาองค์กรไปในทิศทางที่ดี โดยมีหน่วยงานและนักวิชาการได้ให้แนวคิด ทฤษฎีและความหมายไว้มากมายดังนี้

ความหมายของความเสียง

พรพรรณ งามโรจน์ (2560) กล่าวว่า ความเสียง (Risk) คือ โอกาสหรือเหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยมีความไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด ซึ่งหากเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบในเชิงลบ

หรือลดโอกาสที่จะบรรลุ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้ตั้งไว้ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นนั้นจึงต้องมีการวางแผน รับมือไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

ัญญารัตน์ สายใหม่ (2560) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดสิ่งผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสีย หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร

จุฑามาน สิทธิพลนิชกุล (2561) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อการบรรลุกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2563) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน อาจเกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ในอนาคต ซึ่ง หากเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อเชิงลบ เกิดความสูญเสีย ความเสียหายต่อความสำเร็จในการบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

ลักษณะพิมล ทินกร (2563) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาส หรือ เหตุการณ์ที่ต่าง ๆ ที่ไม่แน่นอน หรือแผนการดำเนินงานที่กำลังดำเนินการอยู่ไม่บรรลุเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่องค์กรได้วางไว้ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อองค์กรและเกิดความเสียหายต่อองค์กรนั้น

อานนท์ พลไชย (2563) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่บางสิ่ง บางอย่าง การกระทำ หรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านบวก และด้านลบ หรือสร้างความเสียหาย ความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สำนักงานพัฒนาคุณภาพและบริหารความเสี่ยง (2564) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหาย ความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ทั้งในองค์การระดับหน่วยงานและระดับบุคคลได้

เหมือนฝัน บุญสง (2564) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง (Enterprise Risk Management) หมายถึง กระบวนการในการระบุการประเมินความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย และส่งผลกระทบต่อกำไร หากมีการบริหารความเสี่ยงที่ดีสามารถ สร้างโอกาสในการสร้างผลตอบแทน ที่เพียงพอกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลกระทบอาจเป็นทั้งเชิงบวก และเชิงลบได้

ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

พรพรรณ งามโรจน์ (2560) กล่าวว่า การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) คือ การจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ได้แก่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม รวมทั้งกระบวนการการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อหาปัจจัยเสี่ยงตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้น แล้วสามารถกำหนดกิจกรรมการควบคุมเพื่อลดความเสียหายที่หน่วยงานจะได้รับหรือให้ระดับและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้

จุฑามาน สิทธิผลวนิชกุล (2561) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงองค์กร หมายถึง วัฒนธรรมองค์กร ความสามารถในการปฏิบัติ บูรณาการร่วมกับการกำหนดกลยุทธ์ และผลการดำเนินงาน ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ต้องใช้ในการจัดการความเสี่ยงเพื่อสร้าง รักษา และตระหนักถึงการเพิ่มคุณค่า

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2563) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เป็นกระบวนการที่ใช้การบริหารจัดการปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายเมื่อเกิดความเสี่ยงนั้นลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ การบริหารความเสี่ยงต้องมีการมองปัญหาความเสี่ยงแบบองค์รวม ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กร ในการกำหนดนโยบาย โครงสร้าง และกระบวนการ รวมถึงการระบุความเสี่ยงและระดับที่สามารถยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันทั่วทั้งองค์กร และสร้างความเชื่อมั่นให้องค์กรว่าจะสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้

พอรัฐ แสงนวล (2563) ได้ให้ความหมายของ การบริหารความเสี่ยง (Risk management) หมายถึง การวางแผนกระบวนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในองค์กร โดยกำหนดแนวทางกระบวนการดำเนินงาน ควบคุมหรือป้องกันได้ ตรวจสอบและประเมินผล โดยมีแผนรองรับให้เกิดความเสี่ยงน้อยลงและความพยายามหาหนทางการบริหารเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และมีแนวทางการบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของส่วนราชการ เป็นความสามารถในการปรับใช้กระบวนการทัศน์เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง/เหตุการณ์ ความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการและการจัดทำแผน บริหารความเสี่ยง และการรายงาน และติดตามผล เป็นต้น

อานนท์ พลไชย (2563) การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย การป้องกันควบคุมโอกาสของการเกิด เหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และประเมินผลเพื่อให้อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสม และเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ขององค์กร เป็นสำคัญ

โสรัจจา หาญสุโพธิพันธ์ (2564) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง คือ กระบวนการจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และพนักงานทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กร อยู่เสมอ เพื่อลดโอกาสที่จะส่งผลกระทบเสียหายต่อองค์กร รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนด

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบมุ่งเน้นไปที่การระบุ จัดตั้งวิเคราะห์ ประเมิน จัดการ ติดตาม และ สื่อสาร เพื่อลดโอกาสความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับ องค์กร หน่วยงาน หรือบุคคล รวมถึงลดผลกระทบต่อเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือความสำเร็จให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

จุฑามาน สิทธิพลนิชกุล (2561) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง (ไม่ว่าจะดำเนินการให้ได้อย่างไร) ก็ไม่สามารถทำให้ความเสี่ยงหมดไปจากองค์กร เนื่องจากความเสี่ยงมีอยู่โดยทั่วไปในการดำเนินธุรกิจ การบริหารความเสี่ยงจะช่วยลดความไม่แน่นอน ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้นได้ทันเวลาที่การจัดการกับความเสี่ยงควรคำนึงถึงโอกาสในการสร้างคุณค่าให้องค์กรด้วย (Power, 2008) ดังนั้นองค์กรจำเป็นต้องบูรณาการการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรเข้ากับการกำหนดกลยุทธ์และการจัดการผลการดำเนินงาน เพื่อตระหนักถึงผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าขององค์กร

ภณิดา วรทวีธารัง (2561) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงจะเกิดขึ้นกับองค์กร ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตามการบริหารความเสี่ยงไม่สามารถทำให้ความเสี่ยงหมดไปจากองค์กรได้ เนื่องจากความเสี่ยงมีอยู่โดยทั่วไปจากการดำเนินธุรกิจ และการบริหารความเสี่ยงเป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและจัดการกับความเสี่ยงได้ทันเวลา การจัดการกับความเสี่ยงควรคำนึงถึงโอกาสในการสร้างคุณค่าให้กับองค์กรด้วย ดังนั้นองค์กรจำเป็นต้องบูรณาการการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรให้เข้ากับการกำหนดกลยุทธ์ และการจัดการผลการดำเนินงาน เพื่อตระหนักถึงผลประโยชน์เกี่ยวข้องกันกับคุณค่าขององค์กร (COSO, 2017)

พอรุ่ง แสงนวล (2563) ได้กล่าวไว้ว่า “การบริหารความเสี่ยง” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้ภาครัฐ มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization: HPO) และเป็นกระบวนการ มุ่งเน้นความสำคัญ หรือชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เป็นการเตรียมองค์กรล่วงหน้าอย่างมีเหตุมีผล มีหลักการ เพื่อวางแผนป้องกัน หลีกเลี่ยง หรือลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการองค์กร เป็นเรื่องส่วนรวมที่ทุกคนในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงเจ้าหน้าที่ พนักงานทุกคน ควรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2563) กล่าวว่า เป็นเครื่องมือสำคัญขององค์กรที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ติดตามและประเมินผลและดำเนินงานเพื่อลดความสูญเสียในการไม่บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของผู้บริหารทุกภารกิจต่าง ๆ ในการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์กรทุกประเภท ช่วยให้องค์กรสามารถลดความไม่แน่นอน เพิ่มประสิทธิภาพ สร้างโอกาส สร้างความมั่นใจ และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ องค์กรควรมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO ERM 2017

การบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO ERM 2017 หรือ The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission 2017 คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 แห่ง ได้แก่

1. American Institute of Certified Public Accountants (AICPA)
2. American Accounting Association (AAA)
3. Institute of Internal Auditors (IIA)
4. Institute of Management Accountants (IMA)
5. Financial Executives Institute (FEI)

โลว์ไรจ่า หาญสุโพธิพันธ์ (2564) ได้กล่าวถึง การบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO ERM 2017 การบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Management:

ERM) หมายถึง วัฒนธรรมองค์กร ความสามารถ และการปฏิบัติ บูรณาการร่วมกับการกำหนดกลยุทธ์ และผลการดำเนินงาน ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ต้องใช้ในการจัดการความเสี่ยง เพื่อสร้างรักษา และตระหนักถึงการเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กร (COSO, 2017) เป็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการระบุความเสี่ยง หรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และจะส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร รวมถึงบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเหล่านั้น ให้อยู่ภายในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้ ซึ่ง COSO ERM 2017 ให้ความหมายของการบริหารความเสี่ยงไว้ดังนี้

1. การตระหนักถึงวัฒนธรรมองค์กร (Recognizing Culture) เป็นการกำหนดทิศทางขององค์กรในการให้ความสำคัญและสร้างความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง วัฒนธรรมองค์กรเกี่ยวข้องกับค่านิยมทางจริยธรรม พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และความเข้าใจในความเสี่ยงขององค์กร ซึ่งสิ่งเหล่านี้พัฒนามาจากการมีส่วนร่วมของพนักงานในทุกระดับ การมีวัฒนธรรมองค์กรจะช่วยให้พนักงานมีความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยงขององค์กรไปในแนวทางเดียวกัน

2. การพัฒนาความสามารถ (Developing Capabilities) องค์กรแต่ละองค์กรมีความโดดเด่นทางด้านธุรกิจที่แตกต่างกัน องค์กรที่มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงจะมีความยืดหยุ่นและพัฒนาได้ดี ซึ่งการบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะสามารถคาดการณ์อุปสรรคที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จขององค์กรได้

3. การนำวิธีปฏิบัติไปปรับใช้ (Applying Practices) การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการซึ่งครอบคลุมทุกระดับในองค์กร การนำไปปรับใช้ควรเริ่มจากการสร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดีขององค์กร และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงที่เห็นความสำคัญในเรื่องของการบริหารความเสี่ยง โดยสนับสนุนให้มีแนวปฏิบัติเดียวกันในพนักงานทุกระดับและกระทำอย่างต่อเนื่อง

4. การบูรณาการร่วมกับการกำหนดกลยุทธ์และผลการดำเนินงาน (Integrating with Strategy-Setting & Performance) การบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้เข้ากับการกำหนดกลยุทธ์ จะพิจารณาโอกาสและแนวทางใหม่ การบูรณาการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ จะมีต้นทุนต่ำกว่าการบริหารความเสี่ยงกับขั้นตอนที่สำคัญเท่านั้น ซึ่งการประหยัดต้นทุนเป็นปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จทางธุรกิจ การบูรณาการบริหารความเสี่ยงเข้ากับการดำเนินงานหลักขององค์กรนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องระบุโอกาสใหม่ ๆ เพื่อให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน

5. การจัดการความเสี่ยงเพื่อบรรลุกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ (Managing Risk to Strategy & Business Objectives) การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมจะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อบรรลุกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ ซึ่งผู้บริหารควรมีการทบทวนและติดตามวิธีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

6. การเชื่อมโยงกับคุณค่า (Linking to Value) เมื่อสามารถบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้แล้ว องค์กรจึงมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานจะสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร และช่วยเพิ่มมูลค่าให้องค์กร

การบริหารความเสี่ยงตามแนวความคิดของ COSO ERM 2017 มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์ในบริบทของพันธกิจ วิสัยทัศน์และค่านิยมหลัก โดยผ่านการเชื่อมโยงกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจเข้ากับความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถวางแผนการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร เพื่อมุ่งสู่การสร้างคุณค่าให้แก่องค์กรได้ดียิ่งขึ้น

หลักการสำคัญและองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ERM2017

หลักการสำคัญของการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM2017 แบ่งออกเป็น 5 ด้าน และ 20 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบนั้นมีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กันดังนี้

20 key principles within each of the five components

Governance & Culture	Strategy & Objective-Setting	Performance	Review & Revision	Information, Communication, & Reporting
1. Exercises Board Risk Oversight 2. Establishes Operating Structures 3. Defines Desired Culture 4. Demonstrates Commitment to Core Values 5. Attracts, Develops, and Retains Capable Individuals	6. Analyzes Business Context 7. Defines Risk Appetite 8. Evaluates Alternative Strategies 9. Formulates Business Objectives	10. Identifies Risk 11. Assesses Severity of Risk 12. Prioritizes Risks 13. Implements Risk Responses 14. Develops Portfolio View	15. Assesses Substantial Change 16. Reviews Risk and Performance 17. Pursues improvement in Enterprise Risk Management	18. Leverages Information and Technology 19. Communicates Risk Information 20. Reports on Risk, Culture, and Performance

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO-ERM 2017

(สรุจจา หาญสุโพธิพันธ์, 2564)

จากภาพแนวคิดการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO-ERM 2017 ประกอบด้วย 5 ด้าน และ 20 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance & Culture)

การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กรเป็นพื้นฐานขององค์ประกอบทั้งหมดในการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากการกำกับดูแลกิจการ เป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางในการให้ความสำคัญและสร้างความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง วัฒนธรรมองค์กรจะเกี่ยวข้องกับค่านิยมทางจริยธรรมและความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงขององค์กร โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 จัดตั้งคณะกรรมการดูแลความเสี่ยง (Exercises Board Risk Oversight) เพื่อกำกับดูแลด้านกลยุทธ์ขององค์กรและรับผิดชอบในการดูแลความเสี่ยง คณะกรรมการควรมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการกำกับการบริหารความเสี่ยง รวมถึงควรมีความเป็นอิสระ เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 จัดตั้งโครงสร้างการดำเนินงาน (Establishes Operating Structures) ควรจัดโครงสร้างการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งควรมีการแบ่งแยกหน้าที่ตามสายงานการบังคับบัญชากันอย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 กำหนดวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ (Defines Desired Culture) ควรระบุพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมที่องค์กรต้องการและวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับความเสี่ยงเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย เช่น ระดับการใช้วิจารณญาณ ความเป็นอิสระในการตัดสินใจของพนักงาน ซึ่งการที่พนักงานแต่ละคนเข้าใจในวัฒนธรรมองค์กรจะทำให้การดำเนินงานขององค์กรนั้นบรรลุเป้าหมายได้

องค์ประกอบที่ 4 แสดงความมุ่งมั่นในค่านิยมหลัก (Demonstrates Commitment to Core Values) ควรแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักขององค์กร หากพนักงานทุกคนมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักขององค์กร จะทำให้พนักงานมุ่งมั่นต่อเป้าหมายขององค์กร

องค์ประกอบที่ 5 จูงใจ พัฒนาและรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความสามารถ (Attracts, Develops, & Retains Capable Individuals) ควรสนับสนุนการสร้างทรัพยากรบุคคลควบคู่ไปกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจการมอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถของพนักงาน ทำให้พนักงานสามารถทำงานตรงตามความรู้ความสามารถ และแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างสูงสุด

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมาย ด้านกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการดูแลความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ มีการจัดโครงสร้างการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักขององค์กรของบุคลากร และมีการสนับสนุนทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพตรงตามสายงาน

2. ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy & Objective-Setting)

การกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และการจัดการความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์โครงสร้างขององค์กรและกำหนดวัตถุประสงค์ รวมถึงกำหนดความเสี่ยงขององค์กร เมื่อมีความเข้าใจและมีการระบุ ประเมิน และตอบสนองความเสี่ยงเป็นพื้นฐานการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์แล้วจะส่งผลให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรเกิดประสิทธิภาพโดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 6 วิเคราะห์บริบท (Analyzes Business Context) ควรพิจารณาถึงทะเบียนความเสี่ยง หรือผลกระทบจากบริบทที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลต่อระดับความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร ซึ่งผู้บริหารควรมีความเข้าใจในโครงสร้างทางธุรกิจขององค์กรว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบันและอนาคต

องค์ประกอบที่ 7 กำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Defines Risk Appetite) ควรระบุความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อสร้าง รักษา และส่งเสริมความตระหนักถึงค่านิยม โดยผู้บริหารควรมีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้โดยวิเคราะห์จากผลการดำเนินงานในอดีตและปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 8 ประเมินกลยุทธ์ทางเลือก (Evaluates Alternative Strategies) ควรประเมินเพื่อค้นหากลยุทธ์ทางเลือก และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อโปรไฟล์ความเสี่ยงขององค์กร

องค์ประกอบที่ 9 กำหนดวัตถุประสงค์ (Formulates Business Objectives) ควรพิจารณาความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ควบคู่ไปด้วย โดยผู้บริหารควรมีการประเมินเหตุการณ์ที่จะส่งผลกระทบต่อโปรไฟล์ความเสี่ยงขององค์กร และกำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมาย ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาพรวมขององค์กร โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค และระดับความเสี่ยง เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มีการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงจากผลการดำเนินงานในอดีตและปัจจุบัน แล้วประเมินผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องสนับสนุนกลยุทธ์และความเสี่ยงขององค์กร

3. ด้านผลการดำเนินงาน (Performance) เริ่มจากการระบุความเสี่ยงประเมินความเสี่ยง และวิเคราะห์ความเสี่ยง รวมทั้งดำเนินการตอบสนองความเสี่ยงและพัฒนาภาพมุมมองในภาพรวมของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ โดยการจัดลำดับของความเสี่ยงตามโอกาสและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

องค์ประกอบที่ 10 ระบุความเสี่ยง (Identifies Risk) ควรระบุความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ โดยพิจารณาตามระดับภาพรวมองค์กร ระดับหน่วยธุรกิจ และระดับปฏิบัติงาน นำข้อมูลความเสี่ยงในอดีตมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อระบุความเสี่ยง ควรพิจารณาถึงความเสี่ยงอุบัติใหม่ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน รวมถึง

การเปลี่ยนแปลงในอนาคต เนื่องมาจากเทคโนโลยีใหม่ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พฤติกรรมของผู้บริโภค และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 11 ประเมินความรุนแรงของความเสียหาย (Assesses Severity of Risk) โดยประเมินว่า แต่ละปัจจัยเสี่ยงมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดอย่างสม่าเสมอ และประเมินความรุนแรงของความเสียหายในทุกระดับขององค์กร โดยการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ หรือ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแล้วพิจารณาความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่ (Residual Risk) ให้มีค่าน้อยกว่า หรือเท่ากับความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่ตามเป้าหมาย

องค์ประกอบที่ 12 จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง (Prioritizes Risks) เพื่อเป็นพื้นฐานในการคัดเลือกวิธีตอบสนองต่อความเสี่ยงต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และใช้ในการตัดสินใจว่าควรจัดการความเสี่ยงใดก่อนและหลังตามลำดับ โดยจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นตามลำดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร รวมถึงนำความเสี่ยงที่ยอมรับได้มาใช้ในการจัดลำดับความเสี่ยง

องค์ประกอบที่ 13 ดำเนินการตอบสนองความเสี่ยง (Implements Risk Responses) ควรระบุและคัดเลือกวิธีการตอบสนองต่อความเสี่ยงต่าง ๆ เช่น การยอมรับ ความเสี่ยง การลด หรือ การโอนความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลดีและผลเสีย ความเป็นไปได้ และค่าใช้จ่ายของแต่ละทางเลือก โดยเลือกวิธีการตอบสนองความเสี่ยงจากระดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่จัดลำดับความสำคัญไว้และปรับใช้วิธีการตอบสนองความเสี่ยงโดยพิจารณาจากต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับ

องค์ประกอบที่ 14 พัฒนาภาพรวมความเสี่ยงในภาพรวม (Develops Portfolio View) ควรพัฒนาและประเมินความเสี่ยงในภาพรวมทั้งองค์กร โดยมีการพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับโปรไฟล์ความเสี่ยงจากทั้งองค์กร รวมถึงมีการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ (Scenario Analysis)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมาย ด้านผลการดำเนินงาน หมายถึง การระบุความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ขององค์กรในภาพรวมจากข้อมูลความเสี่ยงในอดีตและพิจารณาถึงความเสี่ยงใหม่ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน วิเคราะห์ความรุนแรงแต่ละปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างสม่าเสมอ จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงตามระดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร เพื่อคัดเลือกวิธีการดำเนินการตอบสนองความเสี่ยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น มีการพัฒนาและประเมินความเสี่ยงในภาพรวมจากการวิเคราะห์สถานการณ์ความเสี่ยงเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้

4. ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (Review & Revision) องค์กรควรพิจารณากระบวนการบริหารความเสี่ยงอยู่เป็นระยะ เพื่อประเมินขีดความสามารถและแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยทบทวนความสามารถและแนวทางการบริหารความเสี่ยง ซึ่งพิจารณาจากความสามารถและการบริหารความเสี่ยงว่าเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กรมากเพียงใด และมีสิ่งใดที่ต้องแก้ไขเพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กร โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 15 ประเมินการเปลี่ยนแปลงที่มีสาระสำคัญ (Assesses Substantial Change) ควรระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ โดยมีการระบุเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กร รวมถึงมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงอยู่เสมอหากมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

องค์ประกอบที่ 16 ทบทวนความเสี่ยงและผลการดำเนินงาน (Reviews Risk & Performance) ควรสอบทานผลการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการประเมินผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรหรือไม่ และพิจารณาว่าระดับความเสี่ยงที่กำหนดไว้เหมาะสมหรือไม่

องค์ประกอบที่ 17 มุ่งมั่นปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงองค์กร (Pursues Improvement in Enterprise Risk Management) การบริหารความเสี่ยงองค์กร ควรมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ควรมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินการบริหารความเสี่ยง โดยเฉพาะช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในทุกระดับขององค์กรที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมาย ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข หมายถึง การพิจารณากระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นระยะ เพื่อประเมินความสามารถในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในปัจจุบัน โดยทบทวนจากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร มีการประเมินเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงเมื่อมีเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ รวมไปถึงการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายขององค์กรเพื่อปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานให้พัฒนามากขึ้น

5.ด้านสารสนเทศ การสื่อสารและการรายงาน (Information, Communication & Reporting) การสื่อสารเป็นกระบวนการต่อเนื่องในการรวบรวมข้อมูลจากทั่วทั้งองค์กร ซึ่งมาจากผู้บริหารและพนักงานในส่วนต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

จากนั้นรายงานข้อมูลความเสี่ยงวัฒนธรรมองค์กร และผลการดำเนินงานได้ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าให้กับองค์กร โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 18 ยกระดับระบบข้อมูลและเทคโนโลยี (Leverage Information & Technology) ควรจัดให้มีระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดดเด่นในเรื่องความเพียงพอและทันต่อเวลา เพื่อค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกันนำไปสู่การระบุและจัดการความเสี่ยงได้ดีขึ้น และผู้บริหารสามารถนำข้อมูลความเสี่ยงต่าง ๆ ไปใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้ รวมถึงสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง

องค์ประกอบที่ 19 สื่อสารข้อมูลความเสี่ยง (Communicates Risk Information) ควรสื่อสารข้อมูลความเสี่ยงผ่านช่องทางการติดต่อต่าง ๆ และควรมีทั้งภายในและภายนอก โดยผู้มีส่วนได้เสียและบุคคลภายนอกสามารถได้รับข้อมูลความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างถูกต้องและทันเวลา

องค์ประกอบที่ 20 การรายงานความเสี่ยง วัฒนธรรมและผลการดำเนินงาน (Report on Risk, Culture & Performance) ควรรายงานความเสี่ยง วัฒนธรรมองค์กร และผลการดำเนินงานในทุกระดับให้ครอบคลุมทั้งองค์กร โดยการรายงานความเสี่ยงควบคู่กับตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน และมีการรายงานความเสี่ยงที่สอดคล้องกับความเสี่ยงรุนแรงของความเสี่ยง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมาย ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน หมายถึง การให้มีระบบสารสนเทศที่เพียงพอและทันต่อเวลาเพื่อสนับสนุนข้อมูลการบริหารความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน ผ่านช่องทางติดต่อต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถรับข้อมูลความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างถูกต้องและทันเวลา มีการรายงานความเสี่ยง วัฒนธรรมองค์กร ผลการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้งองค์กรควบคู่กับตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อรายงานความเสี่ยงที่สอดคล้องกับความเสี่ยงรุนแรงที่เกิดขึ้นในองค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยของสถานศึกษา

ความปลอดภัยในสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน การปกป้องนักเรียน บุคลากร และทรัพย์สินของสถานศึกษาจากอันตรายทุกรูปแบบ ครอบคลุมทั้งภัยทางกายภาพ ภัยทางธรรมชาติ ภัยทางสังคม และภัยทางไซเบอร์ เป้าหมายหลักคือเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็ก ๆ ได้รับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และเติบโตอย่างปลอดภัย ได้มีผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ความหมายของความปลอดภัย

สุวรรณ ภูเต็ง (2561) กล่าวว่า ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง สภาวะความเสี่ยงที่บุคคลจะได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต หรือทรัพย์สินจะได้รับความเสียหาย ถูกกลดลงและดำรงไว้ในระดับต่ำซึ่งเป็นระดับที่ยอมรับได้ (As Low as Reasonably and Practicable: ALARP) โดยอาศัยกระบวนการระบุอันตราย (Hazard Identification) และการจัดการความเสี่ยง (Risk Management) อย่างต่อเนื่อง

อดิศร ดีปานธรรม (2561) กล่าวว่า ความปลอดภัย เป็นหัวใจสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุและลดความสูญเสีย ที่ผลมาจากการปรับพฤติกรรมของมนุษย์ โดยการปราศจากภัยหรืออันตราย เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัย มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมีการเตรียมตัวป้องกันไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง

จารุวรรณ เหยิบไรสงค์ (2563) กล่าวว่า ความปลอดภัย หมายถึง การดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัย มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ มีการเตรียมแนวทางป้องกันที่จะทำให้เกิดปลอดภัยไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กในห้องเรียน บริเวณโรงเรียน รวมทั้งการเดินทางไป-กลับจากบ้านและโรงเรียนอย่างปลอดภัย

กัมปนาท นาคบัว (2565) กล่าวว่า ความปลอดภัย หมายถึง การรอดพ้นจากอันตรายทั้งอันตรายต่อตนเอง และทรัพย์สิน รวมทั้งมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงจากปัญหาที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ของตนเองและผู้อื่น

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความปลอดภัย หมายถึง สภาวะที่ปราศจากภัยหรืออันตรายทั้งต่อบุคคลและทรัพย์สิน โดยอาศัยมาตรการป้องกันที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัย มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

ความหมายของปลอดภัยของสถานศึกษา

อดิศร ดีปานธรรม (2561) กล่าวว่า ความปลอดภัยของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ครูและผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ ต้องมีความตระหนักในความสำคัญและเล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ทุก ๆ ฝ่ายต้องร่วมกันแสวงหาแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถอยู่ในระบบการศึกษาได้ตลอดหลักสูตรและมีทักษะชีวิตเพียงพอที่จะดูแลตนเองให้ปลอดภัยท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่สร้างสรรค์ อุบัติเหตุและอุบัติเหตุ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคลากรและนักเรียน

กัมปนาท นาคบัว (2565) กล่าวว่า ความปลอดภัยของสถานศึกษา หมายถึง สภาพภายในบริเวณสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษาที่ปราศจากอันตรายใน 6 ด้าน

คือ 1) ด้านอุบัติเหตุ 2) ด้านอุบัติเหตุ 3) ด้านปัญหาทางสังคม 4) ด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน 5) ด้านสัตว์มีพิษ และ 6) ด้านผลกระทบจากการสู้รบและความไม่สงบ

ชญัตว์ ปานนักร้อย และคณะ (2566) กล่าวว่า ความปลอดภัยของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างมีความสุข ได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีความปลอดภัย สถานศึกษาที่มีความปลอดภัยผู้ปกครอง จะให้ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความเจริญงอกงามทางสติปัญญา อารมณ์ อย่างอบอุ่นและปลอดภัย

ธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ (2566) กล่าวว่า ความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพดีและมีความสุข ในขณะที่เรียน ทุกคนในชุมชนโรงเรียนต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้แน่ใจว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย สำหรับทุกคน

ปัญญาธิตา สมบัติเพิ่ม (2566) กล่าวว่า ความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับความสุขและการมีชีวิตที่ปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นรู้จักตนเองในสภาวะคับขันและจัดการกับชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567) กล่าวว่า การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนมีความสำคัญสำหรับทุกคนในโรงเรียน เนื่องจากเป็นสถาบันที่ให้ความรู้สู่ความสำเร็จในชีวิตการศึกษาของนักเรียน รวมถึงความสุขในการทำงานของบุคลากรที่เป็นส่วนในการขับเคลื่อนองค์กรให้สำเร็จ จากสถานการณ์ความรุนแรงภัยพิบัติ สิ่งที่เป็นอันตรายทั้งต่อจิตใจ ชีวิต ทรัพย์สินที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหมายสามารถมีผลกระทบต่อบุคคลต่าง ๆ ภายในโรงเรียนซึ่งผู้บริหาร บุคลากร ต้องร่วมกันดำเนินงานสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความปลอดภัย การมีแนวทางการปฏิบัติ ความปลอดภัยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นเพื่อทำให้เด็กนักเรียนเกิดความปลอดภัยสูงสุดอย่างเป็นรูปธรรม บุคลากรในโรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงสามารถนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนดังนั้น การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน จึงเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ที่จะต้องมีนโยบายเพื่อรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย

1. หลักการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน และการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
2. การจัดขบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ และภัยจากสภาวะทางกายและจิตใจ
3. การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ การป้องกัน การปลุกฝัง และการปราบปราม

อนุสรณ์ เสาร์คำ (2567) ได้กล่าวว่า ความปลอดภัยของนักเรียนจึงเป็นปัจจัย สำคัญต่อการ บริหารการศึกษาของโรงเรียน เพราะนอกจากจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และปลอดภัย แล้ว ยังส่งผลทางตรงต่อการพัฒนาคุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงการสร้าง ความไว้วางใจ และเชื่อมั่นของผู้ปกครอง

สิ่งเหล่านี้จึงเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง การป้องกัน คุ้มครอง ดูแล ช่วยเหลือ เยียวยา ปกป้อง และปราบปรามให้มีความมั่นคงและปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาให้ปราศจากภัยคุกคามทั้งต่อบุคลากรและนักเรียนใน สถานศึกษา

ความสำคัญของความปลอดภัยของสถานศึกษา

อดิศร ดีปานธรรม (2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความปลอดภัยไว้ว่า ความปลอดภัย เป็นหัวใจสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุ และลดความสูญเสีย ที่ผลมาจากการประทุพฏิกกรรมของ มนุษย์โดยปราศจากภัยหรืออันตราย เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัยมีความมั่นใจ ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมีการเตรียมป้องกันไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความ ปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ว่า เป็นการป้องกันภัยคุกคามเพื่อดำเนินการการสร้างความมั่นคง เพื่อป้องกันและป้องปรามภัยเหล่านั้นนั้น จะต้องเริ่มที่กระบวนการจัดการศึกษาของประเทศ การดูแล และป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรม ความรุนแรงในสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความ ปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต ลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามต่าง ๆ

กัมปนาท นาคบัว (2565) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ว่า ความสำคัญของความปลอดภัยของสถานศึกษา หมายถึง การเรียนรู้ถึงภัยและอันตรายต่าง ๆ ที่ สามารถเกิดขึ้นได้จากการจัดบริการและประสบการณ์ เรียนรู้วิถีรักษาความปลอดภัย และป้องกันตน มิให้เกิดอันตราย และสร้างปลูกฝังนิสัยเด็กให้รักษาความปลอดภัยได้ด้วยตนเอง เพื่อลดการเกิด อุบัติเหตุ และลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล สถานศึกษาควรที่จะมีความปลอดภัย ผู้ปกครอง จะให้ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนจะได้รับความรู้ความเจริญงอกงามทางสติปัญญา อารมณ์ อย่างอบอุ่นและปลอดภัย

ธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ (2566) กล่าวว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่ ผู้บริหารและครู ต้องตระหนักในความสำคัญ เนื่องจากการสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียนเป็น

สิ่งสำคัญ เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงต้องช่วยเหลือให้นักเรียนให้ได้เรียนรู้อย่างมีความสุขทั้งกายและใจ ไม่เสี่ยงภัยมีความมั่นใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และมีการเตรียมป้องกันภัยต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชย์ และคณะ (2566) ได้กล่าวไว้ว่า ความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้อง นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรง การโจมตี การกลั่นแกล้ง การตกเป็นเหยื่อ การขโมย ความผิดปกติในห้องเรียน ถ้าไม่มีความปลอดภัยในโรงเรียน นักเรียนจะไม่สามารถมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในอนาคต

ศตวรรษ ถวิลคำ และศิริรัตน์ ทองมีศรี (2566) ได้กล่าวว่า การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นกระบวนการสำคัญในการดำเนินการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุของนักเรียน

อนุสรณ์ เสาร์คำ (2567) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความปลอดภัยไว้ว่า ความปลอดภัยของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเพราะนอกจากจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และปลอดภัยแล้ว ยังส่งผลทางตรงต่อการพัฒนาคุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงการสร้างใจกว้างใจ และเชื่อมั่นของผู้ปกครอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีนโยบายและการจัดการที่เหมาะสม เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ในสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคลากรและนักเรียนทุกคน สถานศึกษาควรมีระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ เติบโต และใช้ชีวิตในสถานศึกษาได้อย่างปลอดภัย มีความสุข เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิผลในการศึกษาของตนได้ดียิ่งขึ้น

ขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา

ความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนทุกคน สถานศึกษาควรมีระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ เติบโต และใช้ชีวิตในสถานศึกษาได้อย่างปลอดภัย มีความสุข โดยมีผู้วิจัยได้ให้ขอบข่ายความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ดังนี้

อดิศร ดีปานธรรม (2561) ได้กำหนดปัจจัยด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ 4 ปัจจัยประกอบไปด้วย

1. ด้านอุบัติเหตุในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ด้านการเดินทางไป-กลับ ด้านการพานักเรียนไปทัศนศึกษา

2. ด้านอุบัติเหตุเกี่ยวกับธรรมชาติ ประกอบไปด้วย ด้านอัคคีภัย ด้านอุทกภัย ด้านธรณีพิบัติภัยและสึนามิ

3. ด้านปัญหาสังคม ประกอบไปด้วยการละเมิดทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตาย

4. ด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ประกอบไปด้วย ด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อม ด้านความผิดปกติจากสภาวะของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา ไว้ 4 กลุ่มภัย ดังนี้

1. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) มีองค์ประกอบดังนี้

- 1.1 การล่อลวงละเมิดทางเพศ
- 1.2 การทะเลาะวิวาท
- 1.3 การกลั่นแกล้งรังแก
- 1.4 การชุมนุมประท้วงและการจลาจล
- 1.5 การก่อวินาศกรรม
- 1.6 การระเบิด
- 1.7 สารเคมีและวัตถุอันตราย
- 1.8 การล่อลวง ลักพาตัว

2. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) มีองค์ประกอบดังนี้

- 2.1 ภัยธรรมชาติ
- 2.2 ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง
- 2.3 ภัยจากยานพาหนะ
- 2.4 ภัยจากการจัดกิจกรรม
- 2.5 ภัยจากเครื่องมือ อุปกรณ์

3. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) มีองค์ประกอบดังนี้

- 3.1 การถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง
- 3.2 การคุกคามทางเพศ
- 3.3 การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม

4. ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพ ทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) มีองค์ประกอบดังนี้

- 4.1 ภาวะจิตเวช
- 4.2 ติดเกม
- 4.3 ยาเสพติด
- 4.4 โรคระบาดในมนุษย์
- 4.5 ภัยไซเบอร์
- 4.6 การพนัน
- 4.7 มลภาวะเป็นพิษ
- 4.8 โรคระบาดในสัตว์
- 4.9 ภาวะทุพโภชนาการ

กัมปนาท นาคบัว (2565) กล่าวว่า ขอบข่ายการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาที่กำหนดโดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีรูปแบบและแนวดำเนินงานที่ชัดเจน ครอบคลุมทุกด้าน อีกทั้งเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญห 6 ด้าน คือ

1. ด้านอุบัติเหตุ
2. ด้านอุบัติภัย
3. ด้านปัญหาทางสังคม
4. สุขภาพอนามัยของนักเรียน
5. ด้านสัตว์มีพิษ
6. ด้านผลกระทบจากการสู้รบและความไม่สงบ

ธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ (2566) ได้กล่าวถึงขอบข่ายความปลอดภัยในสถานศึกษา 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) ประกอบด้วย 1) การล่อลวงละเมิดทางเพศ 2) การทะเลาะวิวาท 3) การกลั่นแกล้งรังแก 4) การชุมนุมประท้วงและการจลาจล 5) การก่อวินาศกรรม 6) การระเบิด 7) สารเคมีและวัตถุอันตราย 8) การล่อลวง ลักพาตัว
2. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) ประกอบด้วย 1) ภัยธรรมชาติ 2) ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง 3) ภัยจากยานพาหนะ 4) ภัยจากการจัดกิจกรรม 5) ภัยจากเครื่องมือ อุปกรณ์
3. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) ประกอบด้วย 1) การถูกปล่อยปละ ละเลยทอดทิ้ง 2) การคุกคามทางเพศ และ 3) การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม

4. ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิต (Unhealthiness) ประกอบด้วย
 1) ภาวะจิตเวช 2) ติดเกม 3) ยาเสพติด 4) โรคระบาดในมนุษย์ 5) ภัยไซเบอร์ 6) การพนัน
 7) มลภาวะ เป็นพิษ 8) โรคระบาดในสัตว์ และ 9) ภาวะทุพโภชนาการ

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต (2566) กำหนดแนวทางการวางแผนการรักษาความปลอดภัยให้นักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย โดยร่วมกันวางแผนเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข ควบคุม กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรมเพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ ของ หลักสิทธิ มนุษยชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ ได้กำหนดภัยที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ภัยบุคคล ครูกับนักเรียน ครูกับบุคคลอื่น ครูกับครู
2. ภัยจากอุบัติเหตุ
 - 2.1 อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ
 - 2.2 อุบัติเหตุจากบริเวณ ภายในสถานศึกษา
 - 2.3 อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา
 - 2.4 อุบัติเหตุจากเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเล่นสนาม อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องทำน้ำเย็น พัดลม โทรทัศน์ ฯลฯ
 - 2.5 อุบัติเหตุจากการ เดินทาง ไป-กลับระหว่างบ้าน และสถานศึกษา
 - 2.6 อุบัติเหตุจากการพานักเรียนไปนอกสถานศึกษา และการนำนักเรียนร่วมกิจกรรม
 - 2.7 อุบัติเหตุจากยานพาหนะ รับ-ส่งนักเรียน
3. ภัยอุบัติเหตุภัย
 - 3.1 .อัคคีภัย/วาตภัย/อุทกภัย/ธรณีพิบัติภัย
4. ภัยจากปัญหาทางสังคม
 - 4.1 การล่อลวงละเมิดทาง ร่างกาย และจิตใจ
 - 4.2 การทำร้ายตัวเองและการ ฆ่าตัวตาย
 - 4.3 การทะเลาะวิวาท
 - 4.4 การถูกล่อลวงและลักพาตัว
 - 4.5 การลามกอนาจาร

- 4.6 อบายมุข
- 4.7 พฤติกรรมชั่วสาว
- 4.8 อินเทอร์เน็ตและเกมส์
- 4.9 การกลั่นแกล้ง (Bully)
- 4.10 ความหลากหลายและ ความเท่าเทียมทางเพศ (LGBTQ)
- 4.11 การแสดงออกทาง การเมืองตามระบอบ ประชาธิปไตย
- 4.12 ข่าวปลอม (Fake News)
- 5. ภัยจากสุขภาพอนามัยของนักเรียน
 - 5.1 สุขภาพอนามัยวัยเรียน
 - 5.2 การอุปโภคบริโภค
 - 5.3 สถานการณ์ฝุ่นละออง ขนาดเล็ก PM 2.5
 - 5.4 การป้องกันการแพร่ระบาด โรคในสถานศึกษา (COVID-19)
 - 5.6 สารเสพติด
 - 5.7 การป้องกันภัยจากสัตว์มี พิษ

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567) กล่าวว่า การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน จึงเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่จะต้องมีนโยบายเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยได้กำหนดขอบข่าย ความปลอดภัยในโรงเรียนประกอบไปด้วยดังนี้

1. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงในมนุษย์ เป็นภัยที่ทำให้เกิดอันตรายด้านร่างกาย พัฒนาการ ซึ่งโรงเรียนควรให้การป้องกันในเรื่องการล่อลวง ลักพาตัวเด็ก โดยการกำหนดเกณฑ์ เรื่องระบบการรับส่งเด็กที่ปลอดภัย ถ้าเป็นเด็กเล็กอายุ (3-8 ปี) ครูและผู้ปกครอง ควรรับส่งเด็ก ให้ถึงมือกันและกัน เด็กโตอายุ (9-13 ปี) ควรกำหนดจุดรับส่งที่ชัดเจน รวมทั้งมีครูเวรคอยดูแลเด็ก และมีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลตัวเองให้ปลอดภัย

2. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ เป็นภัยที่ควรป้องกันจาก สถานที่ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมของ เด็ก ดังนี้

2.1 สนามเด็กเล่น สนามกีฬา สนามหญ้า สวนหย่อม ควรมีการตรวจสอบเครื่องเล่น สนามที่ชำรุด การเว้นระยะห่างเครื่องเล่นเพื่อไม่ให้เด็กเล่นกันแล้วชนกระแทก รอบบริเวณสนาม ไม่ควรมีก้อนหิน ต่อไม้ สิ่งนี้อาจทำให้ลื่นล้ม การสร้างกฎระเบียบการเล่นที่ชัดเจน เด็กนักเรียนได้รับการ สอนวิธีการเล่นที่ถูกต้อง และการแยกเครื่องเล่นระหว่างเด็กเล็กและเด็กโต รวมถึงครูคอยดูแล นักเรียนอย่างใกล้ชิด

2.2 ห้องน้ำ มีการออกแบบให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ที่นั่งถ่ายและปัสสาวะควรมีขนาดที่แตกต่างกันระหว่างวัยอนุบาลกับเด็กประถมศึกษา พื้นห้องน้ำใช้วัสดุกันลื่น หมั่นทำความสะอาดไม่ให้มีน้ำท่วมขัง มีแสงสว่างเพียงพอ มีวิธีการแนะนำการใช้ห้องน้ำที่ถูกต้อง ถ้าเป็นเด็กเล็กควรมีครูหรือพี่เลี้ยงไปด้วยเสมอ

2.3 บริเวณรอบโรงเรียน มีบริเวณรับส่งเด็ก ที่จอดรถครูเป็นสัดส่วน ไม่มีพื้นที่หลุม ไม่นำกระถางต้นไม้วางไว้กั้นสาดของอาคารเพราะจะทำให้หล่นโดนเด็ก สร้างรั้วที่ชัดเจน ไม่มีการจำหน่ายสินค้าที่เป็นอันตรายต่อเด็ก เป็นต้น

2.4 ห้องเรียน และอาคารเรียน โต๊ะเรียน เก้าอี้ เครื่องดูดอากาศให้มีสภาพที่แข็งแรง หมั่นตรวจสอบพัดลมที่ติดเพดาน บอร์ดหน้าชั้นเรียน ม่าน อุปกรณ์ที่ติดกับผนัง เช่น ขวดน้ำยา ล้างมือ กล่องใส่กระดาษชำระ เป็นต้น บันไดทางขึ้นลงควรมีเครื่องหมายที่ชัดเจน พื้นห้องเรียน อาคารสะอาด ไม่สกปรก ลื่นและจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงตามอาคารเรียนต่าง ๆ

2.5 ระบบไฟฟ้า ควรให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และควรมีการจัดระบบเซฟตี้ที่คัทสะพานไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้าควรเก็บให้พ้นจากมือเด็ก มีการสร้างกฎเกณฑ์การใช้ไฟฟ้าที่ชัดเจน และมีการตรวจสอบกระแสไฟฟ้าทุก ๆ 6 เดือน

3. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ เป็นการคุกคามทางเพศ โดยเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเด็กไม่เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น การจับต้องเด็ก พุดจาสื่อสารที่สื่อไปทางด้านเพศ เป็นต้น ซึ่งครูควรคุ้มครอง ปกป้องเด็กไม่ให้อยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย และส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในการป้องกันตนเองเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

4. ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ซึ่งประกอบด้วย 9 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ดังนี้

4.1 ภาวะจิตเวช เป็นความผิดปกติของสมองในการควบคุมเรื่องความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น โรคซึมเศร้า โรคไบโพลาร์

4.2 ติดเกม เด็กจะใช้เวลาในการเล่นเกมนานมาก จนส่งผลกระทบอื่น ๆ ในชีวิตการเรียน ทำให้สมองของเด็กคิดถึงแต่เรื่องเกม เราจึง เรียกว่า “การเสพติดเกม”

4.3 ยาเสพติด เป็นการเสพสารเสพติดเข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทาน ดม สูบ ฉีด จนร่างกายไม่สามารถขาดสิ่งเสพติดนั้นได้

4.4 มลภาวะ ของเสีย สกปรกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ส่งผลต่อระบบการหายใจ ใช้ชีวิต

4.5 ภาวะทุพโภชนาการ เป็นสภาวะของร่างกายที่ขาดสารอาหาร ได้รับโภชนาการทางอาหารต่ำ

สุวิษฐา ชินธนาชูกิจ (2567) ได้กล่าวถึงขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียนตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กลุ่มภัย ได้แก่

1. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ได้แก่ การใช้ความรุนแรง การกลั่นแกล้ง รังแก การทะเลาะวิวาท การล้อเลียน การละเมิดทางเพศ

2. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ได้แก่ ภัยที่เกิดจากยานพาหนะ อาคารเรียน ภัยธรรมชาติ และการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

3. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ได้แก่ การคุกคามทางเพศ สื่อโซเชียล การมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร และตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์

4. ภัยที่เกิดจากผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ มีภาวะทางจิตเวช จิตใจ อารมณ์ ไม่ปกติ ซึมเศร้า เครียด การพยายามฆ่าตัวตาย การใช้สารเสพติด บุหรี่ และสุรา

ดังนั้น ขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียนจะต้องเริ่มต้นจากผู้บริหารของโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับครู บุคลากรในโรงเรียนเพื่อที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับขอบข่ายความปลอดภัยในสถานศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 4 ด้าน และของผู้วิจัยคนอื่น ๆ ได้แก่ อติศร ดีปานธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กัมปนาท นาคบัว ธีรยุทธ เมืองแมน โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบรรชัย, สภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์, ปาจริย์ นาคะประทีป, จักษ์ จิตตธรรม และสุวิษฐา ชินธนาชูกิจ ผู้วิจัยเสนอการสรุปขอบข่ายความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ในตารางดังนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ความปลอดภัยของสถานศึกษา

ท.	ข้อบ่งชี้ความปลอดภัยในสถานศึกษา	นักวิชาการ							ความถี่
		อดิศร ดีปานธรรม (2561)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)	กัมปนาท นาคบัว (2565)	ธีรยุทธ เมืองแมน (2566)	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต (2566)	ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567)	สุวิษฐา ชินธนาชูกิจ (2567)	
1	ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์		✓		✓	✓	✓	✓	5
2	ภัยจากอุบัติเหตุ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
3	ภัยที่เกิดจากการละเมิดสิทธิ		✓		✓		✓	✓	4
4	ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
5	ภัยจากอุบัติเหตุ			✓		✓			2
6	ภัยจากด้านปัญหาสังคม	✓		✓		✓			3
7	ภัยด้านสัตว์มีพิษ			✓					1
8	ภัยด้านผลกระทบจากการสูบบุหรี่และความไม่สงบ			✓					1

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อบ่งชี้ความปลอดภัยในสถานศึกษา ได้มาจากการสังเคราะห์ของนักการศึกษา จำนวน 7 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ตัวแปรร้อยละ 50 ขึ้นไป หรือปัจจัยที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป ตามแนวคิดของอดิศร ดีปานธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กัมปนาท นาคบัว โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต ธีรยุทธ เมืองแมน, ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบรรชัย, สภากรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์, ปาจริย์ นาคะประทีป, จักษ์ จิตตธรรม และสุวิษฐา ชินธนาชูกิจ จึงสรุปได้ว่า ได้ข้อบ่งชี้ความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1) ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ 2) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ 3) ภัยที่เกิดจากการละเมิดสิทธิ 4) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ

1. ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) มีองค์ประกอบดังนี้ การล่วงละเมิดทางเพศ การทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งรังแก การชุมนุมประท้วงและการจลาจล การก่อวินาศกรรม การระเบิด สารเคมีและวัตถุอันตราย การล่อลวง ลักพาตัว

ธีรยุทธ เมืองแมน (2566) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) ประกอบด้วย 1) การล่วงละเมิดทางเพศ 2) การทะเลาะวิวาท 3) การกลั่นแกล้งรังแก 4) การชุมนุมประท้วงและการจลาจล 5) การก่อวินาศกรรม 6) การระเบิด 7) สารเคมีและวัตถุอันตราย 8) การล่อลวง ลักพาตัว

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต (2566) กล่าวว่า ภัยความรุนแรงในมนุษย์ หมายถึง ภัยบุคคล ครูกับนักเรียน ครูกับบุคคลอื่น ครูกับครู

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงในมนุษย์ เป็นภัยที่ทำให้เกิดอันตรายด้านร่างกาย พัฒนาการ ซึ่งโรงเรียนควรให้การป้องกันในเรื่องการล่อลวง ลักพาตัวเด็ก โดยการกำหนดเกณฑ์ เรื่องระบบการรับส่ง เด็กที่ปลอดภัย ถ้าเป็นเด็กเล็กอายุ (3-8 ปี) ครูและผู้ปกครองควรรับส่งเด็กให้ถึงมือกันและกัน เด็กโตอายุ (9-13 ปี) ควรกำหนดจุดรับส่งที่ชัดเจน รวมทั้งมีครูเวรคอยดูแลเด็ก และมีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลตัวเองให้ปลอดภัย

สุวิญา ชินธนาชูกิจ (2567) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ได้แก่ การใช้ความรุนแรง การกลั่นแกล้งรังแก การทะเลาะวิวาท การล้อเลียน การละเมิดทางเพศ

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม อาจส่งผลต่อพัฒนาการ การเรียนรู้ ความสัมพันธ์ และคุณภาพชีวิต ได้แก่ การใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดทางเพศ การทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งรังแก การชุมนุมประท้วงและการจลาจล การก่อวินาศกรรม การระเบิด สารเคมีและวัตถุอันตราย การล่อลวง ลักพาตัว การล้อเลียน

2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

อดิศร ตีปานธรรม (2561) อุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

อุบัติเหตุจากการเดินทางไป-กลับ อุบัติเหตุจากกรพนักเรียนไปทัศนศึกษา อัคคีภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัย และสึนามิ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ หมายถึง ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ ภัยที่เกิดจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง ภัยที่เกิดจากยานพาหนะ ภัยที่เกิดจากกิจกรรม และภัยจากเครื่องมืออุปกรณ์

กัมปนาท นาคบัว (2565) อุบัติเหตุ หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน ซึ่งไม่ได้คาดคิดมาก่อน อันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเสียหาย ทั้งทางร่างกายของทรัพย์สินอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้กับทุกคนทุกเวลา และทุกสถานที่ หากไม่มีการศึกษา และการป้องกันที่ดีพอ ย่อมมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้โดยง่าย ซึ่งมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ ได้แก่ โครงสร้าง ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ และห้องน้ำห้องส้วม

2. อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา ได้แก่ อุบัติเหตุที่เกิดจากรั้วโรงเรียนและประตูโรงเรียน อุบัติเหตุจากบ่อน้ำ สระน้ำ และบ่อเลี้ยงปลา อุบัติเหตุที่เกิดจากเขตก่อสร้างและกองวัสดุ ขำรุด อุบัติเหตุเกิดจากต้นไม้ อุบัติเหตุที่เกิดจากสนาม สนามเด็กเล่นสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา อุบัติเหตุที่เกิดจากโถงน้ำ บ่อเกรอะ บ่อซึม ถังเก็บน้ำ อุบัติเหตุที่เกิดจากเตาเผาขยะและที่ทิ้งขยะ

3. อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อาคาร สถานที่ และบริเวณโรงเรียน ที่ใช้เป็นที่พักจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อนักเรียนและผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามาก

4. อุบัติเหตุจากเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง เช่น เลื่อย ค้อน หรือไขควง

ธีรยุทธ เมืองแมน (2566) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) ประกอบด้วย ภัยธรรมชาติ ภัยจากอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้าง ภัยจากยานพาหนะ ภัยจากการจัดกิจกรรม และภัยจากเครื่องมือ อุปกรณ์

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต (2566) ภัยจากอุบัติเหตุ ได้แก่ อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ อุบัติเหตุจากบริเวณ ภายในสถานศึกษา อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา อุบัติเหตุจากเครื่องมือ เครื่องใช้เครื่องเล่นสนาม อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องทำ น้ำเย็น พัดลม โทรทัศน์ ฯลฯ อุบัติเหตุจากการ เดินทาง ไป-กลับระหว่างบ้าน และสถานศึกษา อุบัติเหตุจากการพนักเรียนไปนอกสถานศึกษา และการนำนักเรียนร่วมกิจกรรมสำคัญ และอุบัติเหตุจากยานพาหนะ รับ-ส่งนักเรียน

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ เป็นภัยที่ควรป้องกันจากสถานที่ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมของเด็ก ดังนี้ 1) สนามเด็กเล่น สนามกีฬา สนามหญ้า

สวนหย่อม ควรมีการตรวจสอบเครื่องเล่นสนามที่ชำรุด การเว้นระยะห่างเครื่องเล่นเพื่อไม่ให้เด็กเล่นกันแล้วชนกระแทก รอบบริเวณสนามไม่ควรมีก้อนหิน ต่อมา สิ่งที่ต้องทำให้ลื่นล้ม การสร้างกฎระเบียบการเล่นที่ชัดเจน เด็กนักเรียนได้รับการสาธิตวิธีการเล่นที่ถูกต้อง และการแยกเครื่องเล่นระหว่างเด็กเล็กและเด็กโต รวมถึงครูคอยดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด 2) ห้องน้ำ มีการออกแบบให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ที่นั่งถ่ายและปัสสาวะควรมีขนาดที่แตกต่างกันระหว่างวัยอนุบาลกับเด็กประถมศึกษา พื้นห้องน้ำใช้วัสดุกันลื่น หมั่นทำความสะอาดไม่ให้มีน้ำท่วมขัง มีแสงสว่างเพียงพอ มีวิธีการแนะนำการใช้ห้องน้ำที่ถูกต้อง ถ้าเป็นเด็กเล็กควรมีครู หรือพี่เลี้ยงไปด้วยเสมอ 3) บริเวณรอบโรงเรียน มีบริเวณรับส่งเด็ก ที่จอดรถครูเป็นสัดส่วน ไม่มีพื้นที่หลุม ไม่นำกระถางต้นไม้วางไว้กันแดดของอาคารเพราะจะทำให้หล่นโดนเด็ก สร้างรั้วที่ชัดเจน ไม่มีการจำหน่ายสินค้าที่เป็นอันตรายต่อเด็ก เป็นต้น 4) ห้องเรียน และอาคารเรียน โต๊ะเรียน เก้าอี้ เครื่องดูดอากาศให้มีสภาพที่แข็งแรง หมั่นตรวจสอบพัดลมที่ติดเพดาน บอร์ดหน้าชั้นเรียน ม่าน อุปกรณ์ที่ติดกับผนัง เช่น ขวดน้ำยา ล้างมือ กล่องใส่กระดาษชำระ เป็นต้น บันไดทางขึ้นลงควรมีเครื่องหมายที่ชัดเจน พื้นห้องเรียน อาคารสะอาด ไม่สกปรก ลื่นและจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงตามอาคารเรียนต่าง ๆ 5) ระบบไฟฟ้า ควรให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และควรมีการจัดระบบเซฟตี้คัท สะพานไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้าควรเก็บให้พ้นจากมือเด็ก มีการสร้างกฎเกณฑ์การใช้ไฟฟ้าที่ชัดเจน และมีการตรวจสอบกระแสไฟฟ้าทุก ๆ 6 เดือน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ หมายถึง ภัยที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งสามารถเกิดอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา ได้แก่ อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อุบัติเหตุจากการเดินทางไป-กลับ อุบัติเหตุจากการพานักเรียนไปทัศนศึกษา อักศิภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัยและสึนามิ ภัยที่เกิดจากยานพาหนะ ภัยที่เกิดจากกิจกรรม และภัยจากเครื่องมืออุปกรณ์ และระบบไฟฟ้า

3. ด้านภัยจากการละเมิดสิทธิ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) มีองค์ประกอบดังนี้ 1) การถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง 2) การคุกคามทางเพศ และ 3) การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม

ธีรยุทธ เมืองแมน (2566) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากการละเมิดสิทธิ (Right) ประกอบด้วย 1) การถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง 2) การคุกคามทางเพศ และ 3) การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ เป็นการคุกคามทางเพศ โดยเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเด็กไม่เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น การจับต้องเด็ก พุดจาสื่อสารที่สื่อไปทางด้านเพศ เป็นต้น ซึ่งครูควรคุ้มครอง ปกป้อง

เด็กไม่ให้อยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย และส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในการป้องกันตนเองเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

สุวิษฐา ชินธนาชูกิจ (2567) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิได้แก่การคุกคามทางเพศ สื่อโซเชียล การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภัยจากการละเมิดสิทธิ เป็นภัยที่เกิดจากการถูกละเมิด ละเลยทอดทิ้ง การคุกคามทางเพศ การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม สื่อโซเชียล การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ โดยเด็กมีส่วนร่วมในการกระทำดังกล่าว ทำให้เกิดความเสียหายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ ตามมา

4. ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ

อดิสร ดีปานธรรม (2561) กล่าวว่า ภัยที่เกิดในสุขภาพอนามัยของนักเรียน ประกอบไปด้วย ด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อม เช่น ของเสียจากขยะมูลฝอย เสียงรบกวนหรือมลพิษจากอากาศ และด้านความผิดปกติจากสุขภาพของนักเรียน เช่น พฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) ประกอบด้วย ภาวะจิตเวช ติดเกม ยาเสพติด โรคระบาดในมนุษย์ ภัยไซเบอร์ การพนัน มลภาวะเป็นพิษ โรคระบาดในสัตว์ ภาวะทุพโภชนาการ

กัมปนาท นาคบัว (2565) กล่าวว่า สุขภาพอนามัยของนักเรียน ประกอบด้วยด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อม เช่น ของเสียจากขยะมูลฝอย เสียงรบกวน มลพิษจากอากาศ ด้านโรคติดต่อและโรคระบาด ด้านสุขภาพของนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป เช่น พฤติกรรมอารมณ์

ธีรยุทธ เมืองแมน (2566) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) ประกอบด้วย ภาวะจิตเวช ติดเกม ยาเสพติด โรคระบาดในมนุษย์ ภัยไซเบอร์ การพนัน มลภาวะเป็นพิษ โรคระบาดในสัตว์ และ ภาวะทุพโภชนาการ

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต (2566) กล่าวว่า ภัยจากสุขภาพอนามัยของนักเรียน ประกอบด้วย สุขภาพอนามัยวัยเรียน การอุปโภคบริโภค สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 การป้องกันการแพร่ระบาด โรคในสถานศึกษา (COVID-19) สารเสพติด การป้องกันภัยจากสัตว์มีพิษ

ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ประกอบด้วย ภาวะจิตเวช เป็นความผิดปกติของสมองในการควบคุมเรื่องความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น โรคซึมเศร้า โรคไบโพลาร์ ติดเกม เด็กจะใช้เวลาในการเล่นเกมนานมากจนส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ ในชีวิตการเรียน ทำให้สมองของเด็กคิดถึงแต่เรื่องเกม เราจึงเรียกว่า “การเสพติดเกม” ยาเสพติด เป็นการเสพติดเข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทาน ดม สูบ

ฉีดยาจนร่างกายไม่สามารถขาดสิ่งเสพติดนั้นได้ ผลภาวะ ของเสีย สกปรกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ส่งผล ต่อระบบการหายใจ ใช้ชีวิต ภาวะทุพโภชนาการ เป็นสภาวะของร่างกายที่ขาดสารอาหาร ได้รับ โภชนาการทางอาหารต่ำ

สุวิษฐา ชินธนาชูกิจ (2567) กล่าวว่า ภัยที่เกิดจากผลกระทบต่อสภาวะทางกายและ จิตใจ มีภาวะทางจิตเวช จิตใจ อารมณ์ไม่ปกติ ซึมเศร้า เครียด การพยายามฆ่าตัวตาย การใช้สาร เสพติด บุหรี่ และสุรา

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภัยจากผลกระทบทางสภาวะทางกายและจิตใจ เป็นภัยที่ เกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีผลกระทบระยะยาวหากไม่ได้รับการรักษา ได้แก่ ภาวะจิตเวช ติดเกม ยาเสพติด โรคระบาดในมนุษย์ ภัยไซเบอร์ การพนัน ผลภาวะเป็นพิษ โรคระบาดในสัตว์ ภาวะทุพโภชนาการ ของเสียจากขยะมูลฝอย เสียงรบกวน ด้านสภาวะของนักเรียนที่มีพฤติกรรม ที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป การป้องกันภัยจากสัตว์มีพิษ

ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา

การดำเนินการความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ ที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้ ความสำคัญที่ต้องมี การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมสร้างความปลอดภัยสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาปลอดภัย มีนันทนาการศึกษาที่กล่าวถึง ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาหลายท่าน ผู้วิจัยจึงศึกษาและวิเคราะห์ความ ปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ 2) ภัยที่ เกิดจากอุบัติเหตุ 3) ภัยที่เกิดจากการละเมิดสิทธิ 4) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสภาวะทางกาย และจิตใจ ดังนี้

ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์ด้านภัยความรุนแรงของมนุษย์ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม อาจส่งผลต่อพัฒนาการ การเรียนรู้ ความสัมพันธ์ และคุณภาพชีวิต ได้แก่ การใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดทางเพศ การทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งรังแก การชุมนุมประท้วงและการจลาจล การก่อวินาศกรรม การกระเบิด สารเคมีและวัตถุอันตราย การล่อลวง ลักพาตัว การล้อเลียน	1. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 2 การปฏิบัติต่อเด็ก มาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้ (1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก (2) บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร หรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติดีเสี่ยงต่อการกระทำผิด (3) บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำความผิด หรือกระทำด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก (4) บังคับ ชูเชื้อ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใด เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก (5) บังคับ ชูเชื้อ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น

ตาราง 2 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
2. ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552	การวินิจฉัยว่าเด็กถูกกระทำทารุณกรรมหรือไม่ ให้พิจารณาจากหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เป็นเบื้องต้น ประกอบคำบอกเล่าของเด็กและบุคคลแวดล้อม หากไม่พบหลักฐานดังกล่าว ให้พิจารณา คำบอกเล่าของเด็กและผู้เกี่ยวข้อง โดยนำเหตุการณ์ก่อนหน้านี้ การถูกกระทำและหลังการถูกกระทำ มาประกอบการพิจารณา โดยอาศัยหลักข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นแห่งคดีร่วมกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นแห่งคดี ทั้งนี้การวิเคราะห์วินิจฉัยพยานหลักฐานต้องใช้วิธีการตามหลักวิชาการ โดยมีให้น้ำ ความคิดเห็น ความเชื่อส่วนบุคคล มาใช้วิเคราะห์วินิจฉัย หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์นอกจาก ร่องรอยบาดแผลทั้งภายในภายนอกร่างกายเด็ก เชื้อโรค เชื้ออสุจิ หรือชิ้นส่วนจากร่างกายของผู้กระทำส่วนอื่น ๆ แล้ว ไหลรวมถึง สุขภาพจิต พัฒนาการของเด็ก ที่ผิดปกติ รวมทั้งพฤติกรรม ผิดปกติที่จิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์สามารถระบุได้ว่า เป็นผลอันเกิดจากการถูกกระทำทารุณกรรม
3. ระเบียบ กฎหมาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดต่อเสรีภาพ	1) พรากผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 317 บัญญัติว่า ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควรพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 15 ปี และปรับ ตั้งแต่ 6,000 บาท ถึง 30,000 บาท ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 318 บัญญัติว่า ผู้ใดพรากผู้เยาว์ อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย

ตาราง 2 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 4,000 บาท ถึง 20,000 บาท ความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ เป็นการพาเด็กหรือผู้เยาว์ไป หรือแยกเด็ก หรือผู้เยาว์ออกจากความปกครองดูแลของ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กหรือผู้เยาว์ หากการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ไปเพื่อการอนาจาร เช่น พาไปกอดจูบ ลูบคลำ ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษหนักยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหากมีการร่วม ประเวณีหรือมีเพศสัมพันธ์ผู้นั้นจะต้องถูกดำเนินคดีข้อหาข่มขืนกระทำชำเรา อีกข้อหาหนึ่ง มีโทษหนักมาก แม้ผู้เยาว์นั้นจะยินยอมไปด้วย ผู้ที่พรากก็ต้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 319 ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ใดพรากผู้เยาว์อายุเกินกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อหาทำหรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจไปด้วยต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 4,000 บาท ถึง 20,000 บาท

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา หมายถึง ภัยที่เกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายและจิตใจ การบังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริมหรือยินยอมให้เด็กมีความประพฤติดังกล่าว การกระทำผิด การบังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอมให้เด็กไปเป็นขอทาน การบังคับ ขู่เข็ญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้า การใช้หรือยินยอมให้เด็กเข้าไปในสถานค้าประเวณี การบังคับ ขู่เข็ญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดง หรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร การพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล

ด้านภัยจากอุบัติเหตุตามกฎหมายกฎระเบียบของสถานศึกษา ตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์ภัยจากอุบัติเหตุตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ หมายถึง ภัยที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งสามารถเกิดอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา หมายถึง อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อุบัติเหตุจากการเดินทางไป-กลับ อุบัติเหตุจากการพานักเรียนไปทัศนศึกษา อัคคีภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัยและสึนามิ ภัยที่เกิดจากยานพาหนะ ภัยที่เกิดจากกิจกรรม และภัยจากเครื่องมืออุปกรณ์ และระบบไฟฟ้า	1. ระเบียบกฎหมายความผิดเกี่ยวกับการจราจรทางบกและการใช้รถ ผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่นายทะเบียนเสียก่อน โดยกล่าวคือ ต้องมีใบอนุญาตขับรถหรือใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ ซึ่งออกให้โดยนายทะเบียนมิฉะนั้นจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติ รถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 42 ซึ่งบัญญัติว่าผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาตขับรถ และต้องมีใบอนุญาตขับรถ และสำเนาภาพถ่ายใบคู่มือจดทะเบียนรถในขณะขับรถ และมาตรา 34 บัญญัติว่า ผู้ใดขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ ขณะขับรถหรือขับรถจักรยานยนต์ สภาพร่างกายของผู้ขับขี่จะต้องปกติ สมบูรณ์ ไม่มีอาการหอบเหนื่อยสามารถในการขับขี่หรืออาการเมาสุรา หรือของเมาอย่างอื่น มิฉะนั้นผู้ขับขี่จะต้องมีความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 160 วรรคสาม ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับ ตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ 2. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจจะเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายรวมถึง (1) อัฒจันทร์ หรือสิ่งทำสร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน (2) เชื้อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ทำน้ำ ทำจอดเรือ

ตาราง 3 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	กำแพง หรือประตูที่สร้างขึ้นติดต่อกันหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งทีสร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย (3) ป้ายหรือสิ่งทีสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย (ก) ที่ติดหรือตั้งไว้ในที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตรหรือน้ำหนัก รวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม (ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะที่ห่างจากสาธารณะซึ่งเมื่อวัดในที่ราบแล้วระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกระทรวง (4) พื้นทีหรือสิ่งทีสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นทีจอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารทีกำหนด ตามมาตรา 8 (9) (5) สิ่งทีสร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 8 เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคง แข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นทีจำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด (1) ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง ตัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร

ตาราง 3 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	(2) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ (3) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทนของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร (4) แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบประปา ก๊าซ ไฟฟ้า เครื่องกล ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น และการป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉินอันตราย (5) แบบ และจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม (6) ระบบบริการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การพอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (7) ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร (8) ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอยทางเท้าทาง หรือที่สาธารณะ (9) พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักจอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว (10) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด

ตาราง 3 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	(11) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร
	(12) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาตการออกไปรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้
	(13) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร
	(14) คุณสมบัติเฉพาะและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ
	(15) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสอบอาคาร ติดตั้งและตรวจสอบอุปกรณ์ประกอบ
	(16) ชนิดหรือประเภทของอาคารที่เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารหรือผู้ดำเนินการต้องทำการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก
	หมวด 3 การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร
	มาตรา 21 ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ
	มาตรา 21 ทวิ การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารชนิดหรือประเภทที่กฎกระทรวงกำหนดให้มีการตรวจสอบงาน

ตาราง 3 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	ออกแบบและคำนวณส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคาร ผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ต้องจัดให้มีงานตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณดังกล่าวตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกระทรวง มาตรา 22 ผู้ใดจะรื้อถอนอาคารดังต่อไปนี้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ 1) อาคารที่มีความสูงเกินห้าสิบเมตรซึ่งอยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าความสูงของอาคาร 2) อาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าสองเมตร หมวด 7 เขตเพลิงไหม้ มาตรา 56 เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในบริเวณใดอันเข้าลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้ไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้โดยมรแผนผังแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบุให้ทราบถึงการกระทำอันต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 57 ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตเพลิงไหม้ และให้ผู้รับใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ในเขตดังกล่าวอยู่แล้ว ก่อนวันที่เกิดเพลิงไหม้ ระงับการกระทำตามที่ได้รับอนุญาต หรือที่ได้แจ้งไว้แล้วตามระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ตาราง 3 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	มาตรา 58 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ โดยคำนึงถึงถึงประโยชน์ในการป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอความเห็นพร้อมด้วยแผนที่สังเขป แสดงแนวเขตเพลิงไหม้ต่อคณะกรรมการควบคุมอาคาร ในกรณีที่เขตเพลิงไหม้อยู่ในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งท้องที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาและเสนอความเห็น ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและวิเคราะห์ด้านภัยจากอุบัติเหตุตามกฎระเบียบของสถานศึกษา หมายถึง ภัยที่เกิดจากการขับขี่ยานยนต์หรือรถจักรยานยนต์ เกิดจากตึก เรือ โรงสำนักงาน เกิดจากเขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่าระบายน้ำ รั่ว กำแพงหรือประตู เกิดจากป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย เกิดจากพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ กลับริด และทางเข้าออกรถ และเกิดเกิดจากอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น

ด้านภัยจากการละเมิดสิทธิตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์ด้านภัยจากการละเมิดสิทธิตามกฎระเบียบของสถานศึกษา

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภัยจากการละเมิดสิทธิ เป็นภัยที่เกิดจากการ ถูกล่อลวงปละละเลย ทอดทิ้ง การคุกคามทางเพศ การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม สื่อโซเชียล การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ โดยเด็กมีส่วนร่วมใน	1. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 2 การปฏิบัติต่อเด็ก มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดใน

ตาราง 4 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
การกระทำความผิดกล่าว ทำให้เกิดความเสียหายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ ตามมา	กฎกระทรวง มาตรา 23 ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ มาตรา 25 ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้ (1) ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาลหรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือที่สาธารณะหรือสถานที่ใด โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กกลับคืน (2) ละทิ้งเด็กไว้ ณ สถานที่ใด ๆ โดยไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพ หรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม (3) จงใจหรือละเลยไม่ให้อะไรที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก (4) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก (5) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ มาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้ (1) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่น

ตาราง 4 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	ที่มีอายุของเด็ก เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว (2) จงใจหรือละเลยไม่ให้งานจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก (3) บังคับ ขู่ขู่ คุกคาม คุกคาม ยินยอม หรือกระทำความผิดประการใดให้เด็กไป เป็นขอร้อง เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอร้องหรือการกระทำความผิด หรือกระทำความผิดประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น มาตรา 27 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศ ประเภทยา ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็กหรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ มาตรา 28 ในกรณีผู้ปกครองตกอยู่ในสภาพไม่อาจให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือผู้ปกครองกระทำการใดอันน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพหรือขัดขวางต่อความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบ หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือป้องกันมิให้เด็กได้รับอันตรายหรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ตาราง 4 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการให้การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 29 ผู้ใดพบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามหมวด 3 และหมวด 4 จะต้องให้การช่วยเหลือเบื้องต้นและแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 โดยมีชักช้า หมวด 3 การสงเคราะห์เด็ก มาตรา 32 เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ได้แก่ (1) เด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้า (2) เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง ณ ที่ใดที่หนึ่ง (3) เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุใด ๆ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิกุลทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เยาว์หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท (4) เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสมอันอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล (5) เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นใดอันอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ (6) เด็กพิการ (7) เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก (8) เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ตาราง 4 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	หมวด 5 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพ หรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุลภาพ หรือข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง ในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหาย แก่ชื่อเสียงเกียรติคุณหรือสิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งของเด็กหรือผู้ปกครอง ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทาง สื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใดซึ่งข้อมูล ที่เปิดเผยโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือ วรรคสอง หมวด 6 สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และ สถานพัฒนาและฟื้นฟู มาตรา 56 ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถาน แรกรับมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) รับตัวเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพไว้เพื่อสืบเสาะ และพินิจ เด็กและครอบครัว วินิจฉัยกำหนดวิธีการที่ เหมาะสมในการสงเคราะห์ หรือคุ้มครอง สวัสดิภาพแก่เด็กแต่ละคน ถ้าจำเป็นอาจรับตัว เด็กไว้ปกครองดูแลชั่วคราวได้ไม่เกินสามเดือน (2) สืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรมสุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็ก ที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครอง สวัสดิภาพรวมทั้งของผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็ก อาศัยอยู่ด้วยตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับ เด็ก และมูลเหตุที่ทำให้เด็กตกอยู่ในสภาวะจำต้อง

ตาราง 4 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	ได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ เพื่อรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	(3) จัดให้มีการตรวจสุขภาพกายและสุขภาพจิต พร้อมทั้งดำเนินการรักษาเยียวยาแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล
	(4) จัดที่พักอาศัย ที่หลับนอน เครื่องนุ่งห่มให้เหมาะสมและถูกสุขลักษณะและจัดอาหารให้ถูกอนามัยและเพียงพอแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล
	(5) จัดการศึกษา การกีฬา และนันทนาการให้แก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน
	(6) จัดส่งเด็กที่ได้ดำเนินการตาม (1) และ (2) ไปยังสถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู โรงเรียน หรือสถานที่อื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน
	(7) มอบตัวเด็กแก่ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เหมาะสม และยินยอมรับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดู และถ้าเห็นสมควรอาจยื่นคำขอให้ปลัดกระทรวง หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กตามมาตรา 48

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและวิเคราะห์ด้านภัยจากการละเมิดสิทธิตามกฎระเบียบของสถานศึกษา หมายถึง ภัยที่เกิดจากการทอดทิ้ง ละทิ้ง เด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือสถานพยาบาลหรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือที่สาธารณะหรือสถานที่ใด การจงใจหรือละเลยไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิต การปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ การจงใจหรือละเลยไม่ให้อุปการะพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก การให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำความผิด หรือกระทำความผิด ประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก การโฆษณา

หรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใดซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง การกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี การข่มขืน การทำชำเราหญิงอื่นซึ่งมิใช่ภริยาของตน

ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา ตามตารางที่ 5 ดังนี้

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎหมายของสถานศึกษา
ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ เป็นภัยที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีผลกระทบระยะยาวหากไม่ได้รับการรักษา ได้แก่ ภาวะจิตเวช ติดเกม ยาเสพติด โรคระบาดในมนุษย์ ภัยไซเบอร์ การพนัน มลภาวะเป็นพิษ โรคระบาดในสัตว์ ภาวะทุพโภชนาการของเสียจากขยะมูลฝอย เสี่ยงรบกวนด้านสุขภาพของนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป การป้องกันภัยจากสัตว์มีพิษ	1. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 2 การปฏิบัติต่อเด็ก มาตรา 23 ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ มาตรา 25 ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้ (1) จงใจหรือละเลยไม่ให้สิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก (2) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก (3) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ มาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้ (1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

ตาราง 5 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	(2) <u>ง่วงหรือเหนื่อย</u>ไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก (3) ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อการพัฒนาการของเด็ก (4) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุรา หรือ บุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์ หมวด 4 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มาตรา 45 ห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุรา หรือบุหรี่ หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หากฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามเด็กเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและมีหนังสือเรียกผู้ปกครองมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษา, หารือและมีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ และอาจวางข้อกำหนดให้ผู้ปกครองต้องปฏิบัติตามข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อตามมาตรา 44 วรรคสองหรือวางข้อกำหนดอื่นใด เพื่อแก้ไข หรือป้องกันมิให้เด็กกระทำความผิดขึ้นอีกก็ได้ มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพ หรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุลภาพ หรือข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง ในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณหรือสิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งของเด็กหรือผู้ปกครอง

ตาราง 5 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
2. ระเบียบ	ความผิดเกี่ยวกับเสพยาเสพติดให้โทษ
กฎหมาย	1) เสพกัญชา ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 92 บัญญัติว่า
ความผิดเกี่ยวกับ	ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000
ยาเสพติดให้โทษ	บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น ผู้ใดเสพกัญชาไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ เช่น เอากัญชาผสมบุหรี่แล้วสูบ หรือเสพกัญชาโดยโขบองกัญชาถือว่าผู้นั้นมีความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท
	2) เสพยาบ้าหรือเฮโรอีน ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 91 บัญญัติว่าผู้ใด เสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เดือน ถึง 3 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10,000 บาท ถึง 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้นผู้ใด เสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 เช่น ยาบ้า เฮโรอีน ไม่ว่าจะโดยวิธีการสูดดมจาก การรรมควัน หรือฉีดเฮโรอีนเข้าเส้นเลือด สูดดมเข้าทางจมูก ถือว่าผู้นั้นมีความผิด ฐานเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ซึ่งมีโทษจำคุกหนักกว่ากัญชา
	3) เสพสารระเหย หมายความว่า สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศว่าเป็นสารระเหย เช่น กาวต่าง ๆ ผู้ติดยาเสพติดหมายความว่า ผู้ซึ่งต้องใช้สารระเหย บำบัดความต้องการของร่างกายและจิตใจเป็นประจำ ความผิดฐานเสพสารระเหยนั้นตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 มาตรา 17 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกาย หรือจิตใจ ไม่ว่าจะโดยวิธีการสูดดม หรือวิธีอื่นใด

ตาราง 5 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	หากผู้ใดฝ่าฝืน มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ความผิดเกี่ยวกับครอบครองยาเสพติดให้โทษ ความผิดฐานครอบครองยาบ้าหรือเฮโรอีนตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งมาตรา 67 บัญญัติว่า ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี หรือปรับ ตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากผู้ใดครอบครองยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภทยาบ้า เกิน 15 เม็ด กฎหมายสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นได้ครอบครองยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ไว้เพื่อจำหน่าย ซึ่งมีอัตราโทษ จำคุกตั้งแต่ 4 ปี ถึงตลอดชีวิต
3. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558	หมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจจะเข้ามาภายในราชอาณาจักร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการด้านวิชาการมีอำนาจประกาศให้ท้องที่ หรือเมืองท่าไดนอกราชอาณาจักรเป็นเขตติดโรค และยกเลิกประกาศเมื่อสภาวะการณ์ของโรคนั้นสงบลงหรือกรณีมีเหตุอันสมควร มาตรา 9 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดให้อธิบดีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการด้านวิชาการมีอำนาจประกาศชื่อ อาการสำคัญ และสถานที่ที่มีโรค

ตาราง 5 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	ระบอบ และแจ้งให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา 34 ทราบ รวมทั้งประกาศยกเลิกเมื่อสภาวะการณ์ของโรคนั้นสงบลงหรือกรณีมีเหตุอันสมควร หมวด 5 การเฝ้าระวังโรคติดต่อ มาตรา 31 ในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดเกิดขึ้น ให้บุคคลดังต่อไปนี้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ (1) เจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้าน หรือ แพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาลในกรณีที่พักผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในบ้าน (2) ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล ในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานพยาบาล (3) ผู้ทำการชันสูตรหรือผู้รับผิดชอบในสถานที่ที่ได้มีการชันสูตร ในกรณีที่ได้มีการชันสูตรทางการแพทย์หรือทางการแพทย์ ตรวจพบว่าอาจมีเชื้ออันเป็นเหตุของโรคติดต่อดังกล่าว (4) เจ้าของ หรือผู้ควบคุมสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด ในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานที่นั้น หลักเกณฑ์ และวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ หมวด 6 การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ มาตรา 34 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เมื่อเกิดโรคติดต่อ

ตาราง 5 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	เมื่อเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดในเขตพื้นที่ใด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่นั้นมีอำนาจที่จะดำเนินการเองหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) ให้ผู้ที่เป็หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือผู้ที่เป็นผู้สัมผัสโรคหรือเป็นพาหะ มารับการตรวจหรือรักษา หรือรับการชันสูตรทางการแพทย์ และเพื่อความปลอดภัย อาจดำเนินการโดยการแยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด จนกว่าจะได้รับการตรวจและการชันสูตรทางการแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ หากเป็นสัตว์ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์เป็นผู้นำสัตว์มารับการตรวจหรือรักษา หรือรับการชันสูตรทางการแพทย์ (2) ให้ผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะติดโรคได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ตามวัน เวลา และสถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด เพื่อมิให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดแพร่ออกไป ทั้งนี้ หากเป็นสัตว์ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์เป็นผู้นำสัตว์มารับการป้องกันโรค (3) ให้นำศพหรือซากสัตว์ซึ่งตายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดไปรับการตรวจ หรือจัดการทางการแพทย์ หรือจัดการด้วยประการอื่นใด เพื่อป้องกันการแพร่ของโรค

ตาราง 5 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	(4) ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น กำจัดความตื้อโรคหรือทำลายสิ่งใด ๆ ที่มีเชื้อโรคติดต่อหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคติดต่อ หรือแก้ไขปรับปรุงการสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อการควบคุมและป้องกันการแพร่ของโรค ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับคำสั่งต้องดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวจนกว่าเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อจะมีคำสั่งยกเลิก (5) ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น ดำเนินการเพื่อการป้องกันการแพร่ของโรคด้วยการกำจัดสัตว์แมลง หรือตัวอ่อนของแมลงที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด (6) ห้ามผู้ใดกระทำการหรือดำเนินการใด ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดแพร่ออกไป (7) ห้ามผู้ใดเข้าไปหรือออกจากที่เอกเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ (8) เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีหรือสงสัยว่ามีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้นเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมมิให้มีการแพร่ของโรค
4. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562	มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” หมายความว่า มาตรการหรือการดำเนินการที่กำหนดขึ้น เพื่อป้องกัน รับมือและลดความเสี่ยง

ตาราง 5 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	จากภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางทหาร และความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ “ภัยคุกคามทางไซเบอร์” หมายความว่า การกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมีขอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือ โปรแกรมไม่พึงประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการ ประทุษร้าย ต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง ที่จะก่อให้เกิด ความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงาน ของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง “ไซเบอร์” หมายความว่า รวมถึง ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการให้บริการหรือการ ประยุกต์ใช้ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบ อินเทอร์เน็ต หรือโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้ง การให้บริการโดยปกติของ ดาวเทียมและระบบ เครือข่ายที่คล้ายคลึงกัน ที่เชื่อมต่อกันเป็นการ ทั่วไป หมวด 4 บทกำหนดโทษ มาตรา 70 ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูล คอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ หรือ ข้อมูล ของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตาม พระราชบัญญัตินี้ให้แก่บุคคลใด ผู้ใดฝ่าฝืนต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ความในวรรค หนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ใน

ตาราง 5 (ต่อ)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา	กฎระเบียบของสถานศึกษา
	การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นหรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงาน เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ
	มาตรา 72 ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ข้อมูลของผู้ใช้บริการ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใดโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและวิเคราะห์ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจที่ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา หมายถึง ภัยที่เกิดจากการจ้องใจ หรือละเลยไม่ทำสิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัย การขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก การกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก การไม่ทำสิ่งที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็ก การใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การจำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สูราหรือบุหรี่แก่เด็ก การเสพกัญชา ยาบ้าเฮโรอีน สารระเหย การครอบครองยาเสพติดให้โทษ โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด และการถูกคุกคามจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ตและโครงข่ายโทรคมนาคม

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จัดตั้งขึ้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2542 และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 กำหนดให้การบริหารและการจัดการขั้นพื้นฐานให้ยึดเขต

พื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านอื่น และให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพื่อทำหน้าที่ให้การดำเนินการเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และต่อมาในปี พ.ศ. 2560 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ได้กำหนดนิยาม การศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี เป็นการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) หรือเทียบเท่า และให้หมายความรวมถึงการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ประกาศ ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ประกาศ ณ วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน พุทธศักราช 2560 พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย 9 กลุ่ม 1 หน่วย ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มนโยบายและแผน
3. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
4. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
5. กลุ่มบริหารงานบุคคล
6. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
7. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
8. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

9. กลุ่มกฎหมายและคดี

10. หน่วยตรวจสอบภายใน

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จึงได้มีการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566–2570 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานในทิศทางดังกล่าว โดยสอดคล้อง ตามนโยบายและแผนระดับชาติของรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีทิศทางการพัฒนา ดังนี้

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรคุณภาพ สร้างคนดี มีความสุข บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงาม ตามหลัก ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา
 2. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงาม
 3. ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคน ได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม
 4. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญ มีมาตรฐาน จรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครูมืออาชีพ ในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการ พัฒนาประเทศ
 5. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
- เขตพื้นที่บริการที่รับผิดชอบ ประกอบไปด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอดอยหลวง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา จำนวน 19 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่จันทรายสวรรค์ กลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาศรีป่าซาง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่คำแม่ไร่ กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาป่าตึง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาท่าข้าวเปลือก กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาจันจว้า กลุ่มเครือข่าย พัฒนาการศึกษาแม่สายเวียงพางคำ กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเกาะช้าง กลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาโป่งผาศรีเมืองชุม กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาดอยนางนอน กลุ่มเครือข่ายพัฒนา

การศึกษาพื้นที่โครงการพัฒนาตอติง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาป่าสักศรีดอนมูล กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเวียงเชียงแสน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาบ้านแซว กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่เงิน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเทอดไทย กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สองในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตอติงสันติคีรี และกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตอติงหลวง มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 139 แห่ง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 2,357 คน จำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการรวมทั้งสิ้น 37,232 คน ประชากรในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีหลากหลายทางชาติพันธุ์ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) กลุ่มคนไทยพื้นราบ ได้แก่ คนพื้นเมือง คนไทย ไทลื้อ ไทเขิน และไทใหญ่ 2) กลุ่มคนไทยบนพื้นที่สูง ได้แก่ อาข่า ลาหู่ กะเหรี่ยง ลีซอ ม้ง และเย้า 3) กลุ่มจีนคนชาติ ได้แก่ อติตทหารจีนคนชาติ จีนฮ่อ อพยพ และจีนฮ่อหลบหนีเข้าเมือง 4) กลุ่มผู้พลัดถิ่นหลบหนีเข้าเมือง ได้แก่ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า และผู้พลัดถิ่นสัญชาติลาว (แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3, 2567)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารความเสี่ยง

การศึกษาการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ตามกรอบแนวคิดของ COSO ERM 2017 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้มีผู้ทำการวิจัยและสรุปผลไว้หลายประเด็นดังนี้

ทิพวรรณ กลั่นปรีชา (2561) ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านการคลังและประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินของกรมควบคุมโรค สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่าผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงด้านการคลังกับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงิน พบว่าตัวแปรการบริหารความเสี่ยงด้านการคลังทุกตัวมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า บริหารความเสี่ยงด้านการคลัง ในส่วนของการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร การกำหนดกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ ผลการดำเนินงาน การทบทวนและปรับปรุงแก้ไข และข้อมูลการสื่อสาร และการรายงานผล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินด้านความถูกต้อง ด้านความรวดเร็ว และด้านความพึงพอใจ ซึ่งหากพิจารณารายด้าน ในด้านความถูกต้อง การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินด้านความถูกต้องมากที่สุดคือ $r = 0.509$ รองมาจะเป็นผลการดำเนินงาน $r = 0.490$ และข้อมูลการสื่อสารและการรายงานผล $r = 0.438$ ในทิศทางเดียวกัน ในด้านความรวดเร็ว ผลการดำเนินงานของหน่วยงานมีความสัมพันธ์กับ

ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินด้านความรวดเร็วมากที่สุด $r = 0.449$ ในทิศทางเดียวกัน และด้านความพึงพอใจ พบว่า ผลการดำเนินงานของหน่วยงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงิน ด้านความพึงพอใจมากที่สุด $r = 0.482$ ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มโนชัย สดจิตกร (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรมีองค์ประกอบที่ทำให้เกิดภาพการดำเนินงาน เมื่อนำมาจัดคุณภาพภาครัฐมาบูรณาการกันจะสนับสนุนการดำเนินงานเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง

ภุรพัช ลิ้มธรรมมหิศร (2562) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่ดี ตามแนวคิด COSO ERM 2017: กรณีศึกษา บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงคือ ปัจจัยด้านข้อมูลการสื่อสารสารสนเทศ และการรายงานผล ที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องในการรวบรวมข้อมูลและแบ่งปันข้อมูลที่จำเป็นจากทั่วทั้งองค์กร ทั้งแหล่งข้อมูลจากภายในและภายนอก เพื่อสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงที่ดี และที่ระดับนัยสำคัญ 0.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยง คือ ปัจจัยด้านข้อมูล การสื่อสาร สารสนเทศ และการรายงานผล และปัจจัยด้านการกำหนดกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจขององค์กรที่เป็นการบูรณาการการบริหารความเสี่ยงเข้าไปในแผนธุรกิจขององค์กร รวมไปถึงปัจจัยด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข ที่เป็นการช่วยสร้างคุณค่าให้กับองค์กรในระยะยาว ซึ่งเมื่อองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงโดยคำนึงถึงปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้แล้วก็จะส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงขององค์กรนั้นมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์กรต่อไป ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงด้านการบริหาร ความเสี่ยงของ ปตท. ได้ดังนี้ 1) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านข้อมูล การสื่อสารสารสนเทศ และการรายงานผล มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยเทียบกับประสิทธิผลการบริหารความเสี่ยง ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดสารสนเทศให้เพียงพอเหมาะสม และทันต่อเวลา มีการวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อนำไปสู่การระบุและจัดการความเสี่ยงขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น ควรสื่อสารข้อมูลการ บริหารความเสี่ยงองค์กรผ่านช่องทางการติดต่อต่าง ๆ ทั้ง Top-down Approach และ Bottom-up Approach และต้องมีการสื่อสารข้อมูลความเสี่ยงให้เพียงพอทั้งภายในและภายนอกองค์กร องค์กรควรรายงานความเสี่ยงวัฒนธรรมองค์กร และผลการดำเนินงานในทุกระดับให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร รวมทั้งให้ผู้บริหารกำกับดูแลในส่วนนี้ด้วย นอกจากนี้องค์กรควรเน้นการสื่อสารเรื่องการบริหารความเสี่ยงระหว่างหน่วยงานเป็นประจำ โดยมีกำหนดรอบระยะเวลาที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้เข้าใจความเสี่ยงตรงกันอย่างชัดเจน และตอบสนองต่อความเสี่ยงได้ดียิ่งขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการสร้างแบบจำลองการจัดสรรความเสี่ยงในโครงการโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินส่วนตัว โดยใช้ตรรกะคลุมเครือฟuzzy (fuzzy

logic) (Doloi, 2009) ที่พบว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์กร โดยเฉพาะการส่งผ่านของข้อมูลจากบนลงล่างและล่างขึ้นบน ซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้ง ช่วยปรับปรุงการตัดสินใจ และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน หากขาดคุณสมบัติเหล่านี้จะส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO กรณีสึกษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี (วันวิสาร พวงมะลิ, 2554) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับประสิทธิผลในการควบคุมภายในมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากหากองค์กรมีกำหนดคู่มือและระเบียบที่ชัดเจนทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและประสิทธิภาพขององค์กรได้เป็นอย่างดี 2) ผลการศึกษายังพบว่า ปัจจัยด้านการกำหนดกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยเทียบกับประสิทธิผลการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ธุรกิจ พิจารณาผลกระทบทั้งจากภายในและภายนอก ทำการระบุและกำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ให้ชัดเจน ประเมินกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ต่าง ๆ ให้สนับสนุนพันธกิจและวิสัยทัศน์ รวมทั้งสอดคล้องกับกับค่านิยมหลักและความเสี่ยงที่ยอมรับได้สุดท้ายองค์กรควรพิจารณาความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ไปด้วยก่อนจะทำการกำหนดวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ และเมื่อกำหนดแล้วนอกจากนโยบาย ควรกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงให้เป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกับอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (อุมาวดี เดชธำรงค์ และคณะ, 2561) ที่พบว่าการกำหนดวัตถุประสงค์เป็นส่วนสำคัญและเป็นขั้นตอนแรกสำหรับกระบวนการในการบริหารความเสี่ยง ผู้ประกอบการควรมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ มีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร และอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้เพื่อให้การวางเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงของเป็นไปอย่างชัดเจนและเหมาะสม อันจะช่วยส่งเสริมให้องค์กรสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงได้อย่างครบถ้วนและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ และเพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงในระดับภาพรวมขององค์กร 3) ผลการศึกษายังพบว่า ปัจจัยด้านการทบทวนและการปรับปรุงแก้ไข มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่ดีโดยเทียบกับประสิทธิผลการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งภายในกิจการและภายนอกกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจที่สำคัญ เช่น ผู้บริหารระดับสูงลาออกจากตำแหน่ง การควบรวมกิจการ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีหรือกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และควรทบทวนผลการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงพิจารณาทบทวนความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรมีผลการ

ดำเนินงานตามเป้าหมายแล้วหรือไม่องค์กรประเมินความเสี่ยงได้แม่นยำหรือไม่ องค์กรพิจารณา ระดับความเสี่ยงได้เหมาะสมกับเป้าหมายหรือไม่หรือมีความเสี่ยงอื่นที่กำลังเกิดขึ้นและอาจส่งผลกระทบต่อองค์กร นอกจากนี้องค์กรยังควรปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะ ช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เช่น การปรับโครงสร้างองค์กร หลังการประเมินผลการดำเนินงาน หรือการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอกต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการบริหาร ความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมภายในที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สุพัตรา บุญโญปกรณ์, 2561) ที่พบว่า การติดตาม ประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน การระบุความเสี่ยง การป้องกัน ความเสี่ยง และการยอมรับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หากทางแก้ไขวิธีปฏิบัติงาน ในทุกขั้นตอนของการทำงานให้ออกมาบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานมากที่สุด 4) ผู้บริหารควรให้ ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง และมีผู้ตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระ คอยตรวจสอบและ รายงานผลการบริหารความเสี่ยงที่ดี เน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านการบริหารความเสี่ยงให้ พนักงานทุกคนทั่วถึงกัน เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญถึงการบริหารความเสี่ยงที่ดีทั่วทั้ง องค์กร จัดให้มีการประชุมหาสาเหตุและวิธีการป้องกันความเสี่ยงทุกครั้งที่เกิดปัญหา และสื่อสารให้ ทั่วถึงในทุกหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้อง

โสรัจจา หาญสุโพธิพันธ์ (2564) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรตามกรอบ แนวคิดของ COSO ERM 2017 ของบริษัทกลุ่มการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ผลการวิจัยนี้พบว่า บริษัทในกลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่มีการตระหนักถึงวัฒนธรรมองค์กรในเรื่องของการบริหาร ความเสี่ยง ซึ่งสนับสนุนให้มีแนวปฏิบัติเดียวกันในพนักงานทุกระดับและกระทำอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากค่านิยมทางจริยธรรม พฤติกรรมที่พึงประสงค์และความเข้าใจในความเสี่ยงของ องค์กรของพนักงานในทุกระดับ ทำให้พนักงานมีความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยงองค์กร ไปในแนวทางเดียวกัน รวมถึงมีการระบุบทบาทของประธานฝ่ายบริหารความเสี่ยงในการ สื่อสารข้อมูลความเสี่ยงต่อคณะกรรมการ ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เนื่องจากการ เปิดเผยข้อมูลมีความสำคัญต่อองค์กรในการช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลมองเห็นผลกระทบของความเสี่ยง และการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อสถานะ ทางการเงินและผลการดำเนินงานขององค์กรได้ยิ่งไปกว่านั้น ทุกบริษัทมีการพัฒนา ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าแต่ละบริษัทจะมี ความโดดเด่นทางด้านธุรกิจและกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน แต่การบริหารความเสี่ยงองค์กรจะ

สามารถคาดการณ์อุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อนำมาประเมินถึงความเสี่ยงที่องค์กรสามารถควบคุมและไม่สามารถควบคุมได้ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดลำดับความเสี่ยงขององค์กรต่อไป ดังนั้นบริษัทจึงสามารถดำเนินการวางแผนจัดการกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อบริษัทได้อย่างทันท่วงที

ณัฐชากร เวชศรี และสุภา ทองคง (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า (1) การบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) การบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านผลการดำเนินงาน และด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าการบริหารความเสี่ยงองค์กรตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 โดยภาพรวมมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารความเสี่ยงองค์กรตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy and Objective Setting) มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำ บัญชี ด้านปริมาณงาน (Quantity) ด้านค่าใช้จ่าย (Costs) และโดยภาพรวม การบริหารความเสี่ยงองค์กรตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 ด้านการจัดการความเสี่ยง (Performance) มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชี ด้านค่าใช้จ่าย (Costs) และโดยภาพรวม การบริหารความเสี่ยงองค์กรตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (Review and Revision) มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชี ด้านคุณภาพของงาน (Quality) ด้านปริมาณงาน (Quantity) ด้านเวลา (Time) และโดยภาพรวม และสุดท้ายการบริหารความเสี่ยงองค์กรตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน (Information Communication and Reporting) มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชี ด้านเวลา (Time)

ความปลอดภัยในสถานศึกษา

ในประเทศ

ความปลอดภัยในสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารสถานเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้มีผู้ทำการวิจัยและสรุปผลไว้หลายประเด็น ดังนี้

อดิศร ตีปานธรรม (2561) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาครั้งนี้ 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ อันดับ 1 คือด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา อันดับ 2 คือ ด้าน มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม อันดับ 3 คือ มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยนักเรียน 2) รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ (1) ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา (2) ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุภัยในสถานศึกษา (3) ปัจจัยด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม (4) ปัจจัยด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยของนักเรียน และ 3) รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ได้รับการประเมินและได้รับการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มครั้งที่สองทุกท่านว่ารูปแบบดังกล่าว เป็นรูปแบบที่ดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในสถานการณ์จริง

กัมปนาท นาคบัว (2565) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ จากอาคารเรียน อาคารประกอบ (มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด) พบว่า การแต่งตั้งบุคลากรในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การให้ครูและนักการภารโรงอยู่เวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดในแต่ละวันและยามวิกาล ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม การล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ด้านโรคติดต่อและโรคระบาด มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การแยกนักเรียนที่ป่วยและนักเรียนที่สัมผัสโรคติดต่อ

ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสัตว์มีพิษ มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งต้นไม้กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ และ 2) ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญตระหนักของความปลอดภัยมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ โดยการมีการประชุมวางแผนแนวทางป้องกัน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และสำรวจสภาพอาคารสถานที่ให้มีความพร้อมในใช้งาน จัดทำคู่มือการใช้งาน บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ และประสานความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในอุบัติเหตุและอุบัติภัยที่จะเกิดในระบบเครือข่าย และครู ผู้รับผิดชอบงานควรจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการสร้างองค์ความรู้ความปลอดภัย และจัดกิจกรรมโครงการเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและอุบัติภัย

ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ 1.1) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการ บริหารความปลอดภัยในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.2) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.3) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.4) ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติเกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.5) ความคิดเห็นต่อ การปฏิบัติเกี่ยวกับขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.6) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจาก การใช้ความรุนแรงของมนุษย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.7) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก 1.8) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการละเมิดสิทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 1.9) ความคิดเห็นต่อการ ปฏิบัติเกี่ยวกับภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการบริหารความปลอดภัยใน โรงเรียน ประกอบด้วย การป้องกัน การปลุกฝัง และการปราบปราม ได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากร มนุษย์ นักวิชาการ พบว่ารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด และ ความสามารถนำไปปฏิบัติได้

สุวิษฐา ชินธนาชูกิจ (2567) ศึกษารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย พบว่า ในภาพรวม มีสภาพปัจจุบันของการจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษา ความต้องการการจัดการความปลอดภัย พบว่า ในภาพรวมของความต้องการการจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย ได้ศึกษารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่าแนวทางการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน กำหนดพื้นที่ควบคุม มีแผนการเผชิญเหตุ กำหนดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด สำรวจเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงร่วมกับภาคีเครือข่าย มีกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักและเห็นคุณค่าสร้างความรู้แก่ผู้เรียน จัดระบบการป้องกันเหตุ มีระบบเตือนภัย สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียน จัดระบบเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้ความรุนแรง นำเสนอข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงและแนะแนวทางการจัดการเอาตัวรอดจากภัยที่เกิดขึ้น ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า 1) แนวทางการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน กำหนดพื้นที่ควบคุม มีแผนการเผชิญเหตุ กำหนดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด สำรวจเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงร่วมกับภาคีเครือข่าย มีกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักและเห็นคุณค่าสร้างความรู้แก่ผู้เรียน จัดระบบการป้องกันเหตุ มีระบบเตือนภัย สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียน จัดระบบเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้ความรุนแรง นำเสนอข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงและแนะแนวทางการจัดการเอาตัวรอดจากภัยที่เกิดขึ้น 2) แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ โรงเรียนควรกำหนดพื้นที่ความปลอดภัยเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ มีแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา แผนเผชิญเหตุ แผนป้องกันเหตุ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ โครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัย ชักซ้อมการเผชิญเหตุ จัดกิจกรรม ให้ความรู้ ฝึกทักษะการเผชิญเหตุตามแผน สร้างระบบการช่วยเหลือ เยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบจากภัยที่เกิด จากเครื่องมือ อุปกรณ์ ภัยธรรมชาติ และภัยจากอาคารเรียน อย่างเป็นระบบ ซ่อมบำรุงตรวจสอบเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างของสถานศึกษาให้พร้อมใช้งาน อยู่เสมอ ฝึกทักษะการปฐมพยาบาล เบื้องต้นเมื่อประสบภัยจากเครื่องมือและอุปกรณ์ รวมถึงจัดระบบการส่งต่อเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างมีประสิทธิภาพ 3) แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ โรงเรียนควรสร้างการรับรู้กับบุคลากรทุกส่วนเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหรือความไม่ปลอดภัยต่อผู้เรียน จัดระบบแจ้งการละเมิดสิทธิของตนเอง สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทั้งในสถานศึกษาและชุมชนเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน จัดทำข้อมูลช่องทางขอความช่วยเหลือให้นักเรียนและบุคลากร จัดระบบการสร้างความรู้ ความเข้าใจถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมแก่ผู้เรียน บริการให้คำปรึกษาสำหรับผู้เรียนกลุ่มเสี่ยง ส่งเสริม

กิจกรรมสร้าง ความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองแก่ผู้เรียน และมีคณะทำงานให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนที่ให้ความช่วยเหลือได้ทันเหตุการณ์ 4) แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสภาวะทางกายและจิตใจ โรงเรียนควรจัดระบบการประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัย แผนดำเนินการความปลอดภัยและมาตรการป้องกันภัย ระบบคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีกำหนดข้อตกลง เพื่อปฏิบัติร่วมกันในสถานศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือส่งต่อผู้เรียน มีแผนป้องกันโรคระบาดใน สถานศึกษา สํารวจข้อมูลด้านสุขภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการป้องกันและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสภาวะทางกายและจิตใจ มีคณะทำงานเพื่อระงับเหตุส่งเสริมการดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย โดยเน้นการใกล้ชิด ประนีประนอม ตามมาตรการจากเบาไปหาหนัก

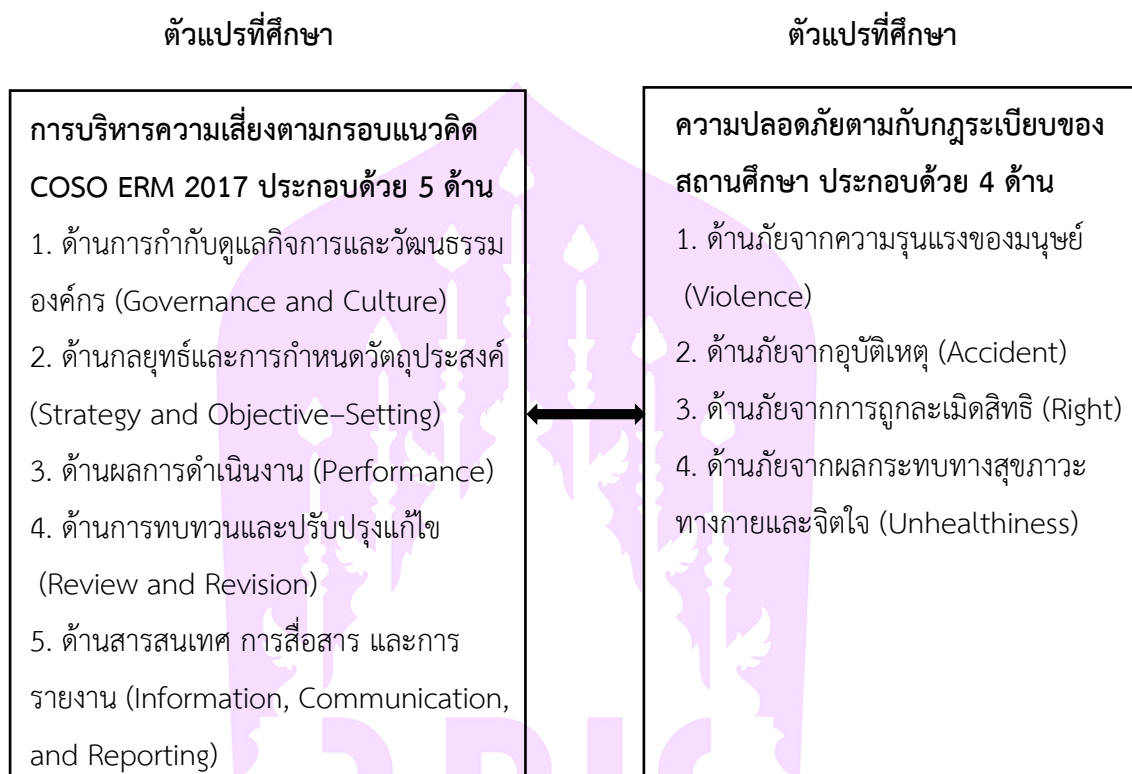
ต่างประเทศ

Sabir & Fozia (2016) ได้ศึกษา การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในโรงเรียนรัฐและเอกชนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์พื้นฐานของการศึกษานี้คือ "เพื่อวิเคราะห์มาตรการด้านความปลอดภัยและความมั่นคงที่แตกต่างกันในโรงเรียนของรัฐและเอกชนในระดับมัธยมศึกษาในอิสลามาบัต" การศึกษานี้ดำเนินการในอิสลามาบัต ดังนั้น หัวหน้าโรงเรียนทั้งหมดจึงถือเป็นประชากรของการศึกษานี้ ในตัวอย่าง จำนวนโรงเรียนของรัฐคือ 50 แห่ง และโรงเรียนเอกชน 50 แห่ง จำนวนหัวหน้าโรงเรียนชายคือ 56 แห่ง และหัวหน้าโรงเรียนหญิงคือ 44 แห่ง รายการตรวจสอบสำหรับการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบของมาตรการด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในระดับมัธยมศึกษาถูกใช้เพื่อรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยรายการ 35 รายการ หัวหน้าโรงเรียนตอบรายการเหล่านี้ด้วยสามวิธี ไม่ว่าจะเป็น "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" และต้องดำเนินการเพิ่มเติม ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า มาตรการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง เช่น ไฟและไฟ จำนวนเฟอร์นิเจอร์ตามจำนวนผู้ใช้ อุปกรณ์พกพาที่มั่นคง เช่น โทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ แนวทางปฏิบัติที่ดีในการใช้คอมพิวเตอร์ในหมู่นักเรียน อุปกรณ์ดับเพลิง ขั้นตอนการอพยพฉุกเฉิน การซ้อมอพยพ การทดสอบตัวอย่างน้ำ การแก้ไขเพื่อป้องกันแบคทีเรียเกินค่ามาตรฐาน น้ำเย็นใช้สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม สดักเกอร์ตรวจสอบการปล่อยมลพิษภัยธรรมชาติ ไฟไหม้ การรั่วไหลหรือการปล่อยสารเคมีหรือวัสดุอันตราย อุบัติเหตุการขนส่งครั้งใหญ่ เหตุการณ์ความรุนแรง การชู้วาระเบิดและการก่อการร้ายเป็นมาตรการที่พบบ่อยที่สุดในโรงเรียนของรัฐและเอกชนในระดับมัธยมศึกษา ทั้งหัวหน้าโรงเรียนชายและหญิง รวมถึงหัวหน้าโรงเรียนของรัฐและเอกชนไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับมาตรการด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอิสลามาบัต ปากีสถาน

Timo (2023) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยจากมุมมองของ Laurea นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัย ความมั่นคง และความเสถียรของมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ผลวิจัยพบว่า ความปลอดภัยและความมั่นคง (S&S) ถือเป็นหัวข้อการศึกษาสหสาขาวิชาที่ผู้ฟังมีความหลากหลายตั้งแต่ นักจิตวิทยาไปจนถึงวิศวกร ความปลอดภัยสามารถเข้าถึงได้จากมุมมองที่เป็นกลาง อย่างไรก็ตาม ยังมีมุมมองเชิงอัตนัยของปรากฏการณ์เดียวกันนี้ด้วย ในเอกสารนี้ มีการโต้แย้งว่าปรากฏการณ์ S&S มีหลายมิติ ซึ่งเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้จึงใช้การสัมภาษณ์เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลในที่นี้ ซึ่งทำให้สามารถอธิบายและเปิดเผยแง่มุมต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยได้ การสัมภาษณ์ได้รับการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดมีภูมิหลังด้าน S&S และแสดงมุมมองทางวิชาชีพที่แตกต่างกัน เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพยาบาล ผลการศึกษาหลักนี้คือทักษะทางสังคม เครื่องมือการสอน ทรัพยากร การไหลของข้อมูล และความรู้ด้าน S&S ของเจ้าหน้าที่มีผลกระทบอย่างมากต่อความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ตามการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์ที่ทำในงานนี้ โรงเรียนควรมีระบบการจัดการความปลอดภัยและความมั่นคงที่ครอบคลุมตามความเสี่ยง เราสามารถสันนิษฐานได้ว่า ระบบดังกล่าวเมื่อรวมกับความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะนำไปสู่สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น บทความนี้ได้แย้งว่าหากองค์กรมุ่งเน้นเฉพาะด้านความปลอดภัยเพียงด้านเดียว หรือแม้แต่มีระบบความปลอดภัยและความมั่นคงตามความเสี่ยงที่ครอบคลุม แต่ไม่มีผู้นำที่ตระหนักถึงความปลอดภัยเป็นค่านิยมหลัก องค์กรก็จะสร้างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ปลอดภัยพร้อมระดับความปลอดภัยที่น่าพอใจสำหรับผู้ใช้ได้ยาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้
ดังภาพ

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 รวมทั้งสิ้น 1,933 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 142 คนและครู จำนวน 1,791 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 11 มกราคม 2567)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Margan, 1970, pp. 608–609) เทียบขนาดของประชากรที่ 2,000 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 322 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และนำมากำหนดสัดส่วนของประชากรในแต่ละขนาดสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน และครู จำนวน 298 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 322 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ผู้บริหาร			ผู้บริหาร		
		สถาน ศึกษา	ครู	รวม	สถาน ศึกษา	ครู	รวม
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	3	5	212	217	1	35	36
สถานศึกษาขนาดใหญ่	8	12	312	324	2	52	54
สถานศึกษาขนาดกลาง	72	77	957	1034	13	159	172
สถานศึกษาขนาดเล็ก	56	48	310	358	8	52	60
รวมทั้งสิ้น	139	142	1791	1933	24	298	322

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดและวิเคราะห์ปัจจัยที่ศึกษาตามกรอบแนวคิดการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO ERM 2017 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร ด้านกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ ด้านการจัดตั้งความเสี่ยง ด้านการทบทวนและการปรับปรุงและด้านข้อมูล สื่อสาร และการรายงานผล โดยเกณฑ์การให้คะแนนจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ และภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ โดยเกณฑ์การให้คะแนนจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างโดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้

6.1 ผศ.ดร.วัชร จตุพร ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา โดยมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกขึ้นไป

6.2 ดร.นริศรา เสือคล้าย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย โดยมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกขึ้นไป

6.3 ดร. เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารความเสี่ยง โดยมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย และมีวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป

6.4 นาย กฤษติพงษ์ ผิวมณี ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎระเบียบของสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

6.5 นายสาธิต หนูอุ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

7. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ใช้โดยได้ค่าดัชนีความ สอดคล้องเท่ากับ 0.6–1.00 และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา

8. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับและขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือขอพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เมื่อได้รับหนังสือผ่านการรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

2. ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ทดสอบเครื่องมือ และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการคำนวณหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

2. ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 กระทำโดยการแจกแบบสอบถามทางช่องอีเมลของแต่ละสถานศึกษา โดยใช้การส่ง

แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ด้วย QR code Google form เพื่อให้เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนกระจายข่าวในการทำการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามช่วงเวลาที่กำหนด ภายใน 30 วัน

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้คืนจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มาตรวจสอบความถูกต้องและมีความสมบูรณ์ในการตอบ

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4. วิเคราะห์ระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลผลของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว 2545, น. 23 อ้างถึงใน ทิพวรรณ สำเภาแก้ว, 2560) ช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ระดับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวมภาพรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์

การแปลผลของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว 2545, น. 23 อ้างถึงใน ทิพวรรณ สำเภาแก้ว, 2560) ช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 น. 110 อ้างถึงใน ทิพวรรณ สำเภาแก้ว, 2560) ดังนี้

6.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

6.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -1 และ +1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ คือ ถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน แต่ถ้าในทางลบแสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามหรือผกผันกัน สำหรับการพิจารณาระดับความสัมพันธ์สามารถพิจารณาได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับของความสัมพันธ์
0.80–1.00	มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด
0.60–0.79	มีความสัมพันธ์ระดับมาก
0.40–0.59	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.20–0.39	มีความสัมพันธ์ระดับน้อย
0.01–0.19	มีความสัมพันธ์ระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation

1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน (สถิติเชิงพรรณนา) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (สถิติเชิงอนุมาน)

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

2.4 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เทียบกับ เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 น. 110 อ้างถึงใน ทิพวรรณ สำเภาแก้ว, 2560)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 2) ศึกษาความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตารางประกอบการบรรยาย โดยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
P	แทน	ร้อยละ (Percent)

S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)

X	แทน	ภาพรวมของการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา
X ₁	แทน	ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร
X ₂	แทน	ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์
X ₃	แทน	ด้านผลการดำเนินงาน
X ₄	แทน	ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข
X ₅	แทน	ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน
Y	แทน	ภาพรวมของความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา
Y ₁	แทน	ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์
Y ₂	แทน	ด้านภัยจากอุบัติเหตุ
Y ₃	แทน	ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ
Y ₄	แทน	ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	180	55.90
หญิง	142	44.10
รวม	322	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	183	56.84
ปริญญาโท	135	41.92
ปริญญาเอก	4	1.24
รวม	322	100.00
3. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	24	7.45
ครู	298	92.55
รวม	322	100.00
4. ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	62	19.26
6-10 ปี	126	39.13
11-15 ปี	97	30.12
16 ปีขึ้นไป	37	11.49
รวม	322	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 และเป็นเพศหญิง จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 44.10 ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 56.84 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 41.92 และระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.24 ด้านตำแหน่ง ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครู จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 92.55 และตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.45 ด้านประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่

มีประสบการณ์ทำงาน 6–10 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 39.13 รองลงมาคือประสบการณ์ทำงาน 11–15 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 30.12 ประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.26 และประสบการณ์ทำงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 11.49

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

จากการศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 8 ดังนี้

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม

การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture)	4.23	0.72	มาก
2. ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy and Objective-Setting)	4.18	0.74	มาก
3. ด้านผลการดำเนินงาน (Performance)	4.20	0.73	มาก
4. ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (Review and Revision)	4.23	0.72	มาก
5. ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน (Information, Communication, and Reporting)	4.22	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.70	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) และด้าน

การทบทวนและปรับปรุงแก้ไขอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.76) ด้านผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.73) และ ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture)

ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การจัดตั้งคณะกรรมการในการดูแลความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.40	0.73	มาก
2. การกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ตามสายงานการบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม	4.15	0.88	มาก
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์	4.16	0.87	มาก
4. บุคลากรในสถานศึกษาให้ความสำคัญและมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักของสถานศึกษา	4.19	0.88	มาก
5. การพัฒนาและรักษาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตรงตามงานที่ได้รับมอบหมาย	4.25	0.85	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	0.72	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การจัดตั้งคณะกรรมการในการดูแลความเสี่ยงในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ การพัฒนาและรักษาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตรงตามงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.85) บุคลากรในสถานศึกษาให้ความสำคัญและมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D. =

0.88) การกำหนดวัตถุประสงค์ของวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.87) และการกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ตามสายงานการบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy and Objective-Setting)

ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy and Objective-Setting)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลการดำเนินงานในอดีต และปัจจุบัน	4.22	0.78	มาก
2. การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่สอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.16	0.87	มาก
3. การประเมินความเสี่ยงตามพันธกิจเพื่อเป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในภาพรวมของสถานศึกษา	4.15	0.85	มาก
4. การประเมินผลกระทบด้านความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา	4.17	0.82	มาก
5. การกำหนดวัตถุประสงค์แผนพัฒนาองค์กรที่สอดคล้องกับความเสี่ยงของสถานศึกษา	4.21	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.74	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลการดำเนินงานในอดีตและปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ การกำหนดวัตถุประสงค์แผนพัฒนาองค์กรที่สอดคล้องกับความเสี่ยงของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.80) การประเมินผลกระทบด้านความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.82) การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่สอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, S.D. =

0.87) และการประเมินความเสี่ยงตามพันธกิจเพื่อเป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในภาพรวมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านผลการดำเนินงาน (Performance)

ด้านผลการดำเนินงาน (Performance)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การระบุความเสี่ยงในภาพรวมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน	4.24	0.76	มาก
2. วิเคราะห์ความรุนแรงของปัจจัยความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.18	0.84	มาก
3. การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นตามระดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.14	0.84	มาก
4. การดำเนินการตอบสนองความเสี่ยงด้วยการคัดเลือกวิธีการตอบสนองให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น	4.18	0.82	มาก
5. การพัฒนาและประเมินความเสี่ยงจากการพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้	4.24	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.73	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การระบุความเสี่ยงในภาพรวมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.76) และการพัฒนาและประเมินความเสี่ยงจากการพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ วิเคราะห์ความรุนแรงของปัจจัยความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.84) การดำเนินการ

ตอบสนองความเสี่ยงด้วยการคัดเลือกวิธีการตอบสนองให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.82) และการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นตามระดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (Review and Revision)

ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (Review and Revision)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การพิจารณากระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นภาคเรียน	4.30	0.74	มาก
2. การประเมินเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.21	0.84	มาก
3. การประเมินผลการดำเนินงานและความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้	4.17	0.83	มาก
4. การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานมากขึ้น	4.24	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	0.72	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การพิจารณากระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นภาคเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานมากขึ้น ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.79) การประเมินเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.84) และการประเมินผลการดำเนินงานและความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านสารสนเทศ
การสื่อสาร และการรายงาน (Information, Communication, and Reporting)

ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน (Information, Communication, and Reporting)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสนับสนุนระบบสารสนเทศในการบริหารความเสี่ยงให้ เพียงพอและทันต่อเวลา	4.25	0.83	มาก
2. การนำเข้าข้อมูลการบริหารความเสี่ยง มีความทันสมัย และเป็นปัจจุบันเสมอ	4.16	0.89	มาก
3. ช่องทางการสื่อสารสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกที่ผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียหรือบุคคลภายนอกสามารถรับข้อมูล	4.21	0.83	มาก
4. การรายงานผลข้อมูลความเสี่ยงและผลการดำเนินงานที่ ครอบคลุมทั้งองค์กรตามตัวชี้วัด	4.22	0.85	มาก
5. การรายงานผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงที่ สอดคล้องกับระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	4.27	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	4.22	0.76	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การรายงานผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.82) รองลงมาคือ การสนับสนุนระบบสารสนเทศในการบริหารความเสี่ยงให้เพียงพอและทันต่อเวลา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.83) การรายงานผลข้อมูลความเสี่ยงและผลการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้งองค์กรตามตัวชี้วัด ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.85) ช่องทางการสื่อสารสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือบุคคลภายนอกสามารถรับข้อมูล ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.83) และการนำเข้าข้อมูลการบริหารความเสี่ยง มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

จากการศึกษาความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 14 ดังนี้

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม

ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ (Violence)	4.42	0.64	มาก
2. ด้านภัยจากอุบัติเหตุ (Accident)	4.41	0.68	มาก
3. ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right)	4.44	0.67	มาก
4. ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)	4.55	0.60	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.46	0.61	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ ด้านภัยจากการละเมิดสิทธิอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.67) ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.64) และด้านภัยจากอุบัติเหตุอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัย
จากความรุนแรงของมนุษย์

ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ (Violence)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การป้องกันการกระทำทารุณกรรมจากการทะเลาะวิวาท ของนักเรียน	4.59	0.61	มากที่สุด
2. การป้องกันไม่ให้นักเรียนมีความประพฤติดีเสี่ยงต่อการ กระทำผิด	4.47	0.76	มาก
3. การป้องกันการบังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริมหรือยินยอม ให้นักเรียนไปเป็นขอทานหรือเด็กเร่ร่อน	4.25	0.85	มาก
4. การป้องกันการส่งเสริมหรือยินยอมให้นักเรียนเล่นกีฬา หรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้า	4.23	0.86	มาก
5. การป้องกันเหตุการณ์นักเรียนเข้าไปในสถานที่ที่ไม่ เหมาะสมหรือสถานที่ที่ห้ามมิให้นักเรียนเข้า	4.48	0.70	มาก
6. การป้องกันเหตุการณ์ที่นักเรียนแสดงหรือกระทำการ ลักษณะลามกอนาจาร	4.54	0.66	มากที่สุด
7. การป้องกันการพราวดูเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจาก บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล	4.37	0.84	มาก
รวมเฉลี่ย	4.42	0.64	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การป้องกันการกระทำทารุณกรรมจากการทะเลาะวิวาทของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ การป้องกันเหตุการณ์ที่นักเรียนแสดงหรือกระทำการลักษณะลามกอนาจาร ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.66) การป้องกันเหตุการณ์นักเรียนเข้าไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสมหรือสถานที่ที่ห้ามมิให้นักเรียนเข้า ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.70) การป้องกันไม่ให้นักเรียนมีความประพฤติดีเสี่ยงต่อการกระทำผิด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.76) การป้องกันการพราวดูเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล

($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.84) การป้องกันการบังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริมหรือยินยอมให้นักเรียนไปเป็น
 ขอทานหรือเด็กเร่ร่อน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.85) และการป้องกันการส่งเสริมหรือยินยอมให้นักเรียน
 เล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D.
 = 0.86) ตามลำดับ

**ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัย
 จากอุบัติเหตุ**

ด้านภัยจากอุบัติเหตุ (Accident)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากในการ ขับขี่ยานพาหนะ	4.60	0.61	มากที่สุด
2. การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจาก สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ต้นไม้หักโค่น อาคารพัง ชำรุดหรือถล่ม	4.47	0.75	มาก
3. การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจาก สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เชื้อน สะพาน ร้ว กำแพง หรือประตู พัง ชำรุด	4.33	0.85	มาก
4. การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจาก สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้น สำหรับติดหรือตั้งป้ายพัง ชำรุด	4.31	0.86	มาก
5. การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจาก พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ กลับริดและ ทางเข้าออกรถ	4.30	0.86	มาก
6. การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากทางภัย ธรรมชาติต่าง ๆ	4.58	0.64	มากที่สุด
7. การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้เหตุการณ์อุบัติเหตุ จากภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ การสูบน้ำได้ดินปริมาณ มากจนส่งผลให้เกิดการทรุดตัวของพื้นดิน	4.27	0.90	มาก
รวมเฉลี่ย	4.41	0.68	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากอุบัติเหตุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากทางภัยธรรมชาติต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.64) การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ต้นไม้หักโค่น อาคารพัง ชำรุดหรือถล่ม ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.75) การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เชื้อน สะพาน รั้ว กำแพงหรือประตู พัง ชำรุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.85) การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายพัง ชำรุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.86) การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจาก พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ กลับรถและทางเข้าออกรถ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.86) และการปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้เหตุการณ์อุบัติเหตุจากภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ การสูบน้ำใต้ดินปริมาณมากจนส่งผลให้เกิดการทรุดตัวของพื้นดิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.90) ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ

ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกทอดทิ้ง ละทิ้ง ในสถานที่ต่าง ๆ โดยปราศจากผู้ดูแล	4.44	0.74	มาก
2. การดูแลและช่วยเหลือการไม่ให้เป็นภาระการดำรงชีวิตของเด็กที่อยู่ในความดูแล	4.37	0.80	มาก
3. การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการปฏิบัติการเลี้ยงดูโดยมิชอบ	4.41	0.77	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

	ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right)	n = 322		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
4.	การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกกระทำโดยการจู่โจมหรือละเลยไม่ให้การรักษายาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแล	4.43	0.76	มาก
5.	การป้องกันการโฆษณาและเผยแพร่ทางสื่อสารสนเทศ ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับนักเรียนจนเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงโดยปราศจากการยินยอมจากผู้ปกครอง	4.45	0.75	มาก
6.	การป้องกันการล่วงละเมิดต่อร่างกายและจิตใจของนักเรียน	4.56	0.66	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.44	0.67	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การป้องกันการล่วงละเมิดต่อร่างกายและจิตใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ การป้องกันการโฆษณาและเผยแพร่ทางสื่อสารสนเทศข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับนักเรียนจนเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงโดยปราศจากการยินยอมจากผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.75) การช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกทอดทิ้ง ละทิ้ง ในสถานที่ต่าง ๆ โดยปราศจากผู้ดูแล ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.74) การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกกระทำโดยการจู่โจมหรือละเลยไม่ให้การรักษายาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแล ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.76) การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการปฏิบัติกรเลียดดุโดยมิชอบ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.77) และการดูแลและช่วยเหลือการไม่ให้งานจำเป็นแก่การดำรงชีวิตของเด็กที่อยู่ในความดูแล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัย
จากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ

ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)	n = 322		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การป้องกันจากเหตุการณ์ที่ขัดขวางการเจริญเติบโตหรือ พัฒนาการของเด็กจนเกิดภาวะทุพโภชนาการ เช่น ภาวะขาดสารอาหาร	4.40	0.79	มาก
2. การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะซึมเศร้า	4.58	0.68	มากที่สุด
3. การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะจิตเวช เช่น คิดสั้นทำร้ายตัวเอง	4.56	0.68	มากที่สุด
4. การป้องกันไม่ให้นักเรียนทำงานหรือกระทำการอันอาจ เป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ	4.55	0.71	มากที่สุด
5. การป้องกันนักเรียนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับสุราหรือบุหรี่	4.61	0.65	มากที่สุด
6. การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการ เสพยาเสพติดจากบุคคลในครอบครัว	4.57	0.67	มากที่สุด
7. การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการ ครอบครองยาเสพติดจากบุคคลในครอบครัว	4.57	0.69	มากที่สุด
8. การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจาก โรคติดต่ออันตรายที่ระบาดในมนุษย์และสัตว์ เช่น โรคโควิด-19 โรคไข้เลือดออก	4.60	0.63	มากที่สุด
9. การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับภัยคุกคามจาก เครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายโทรศัพท์จนได้รับ ความเสียหายและกระทบทางจิตใจ เช่นการให้ร้าย การด่าทอ การข่มเหงหรือรังแกผู้อื่นผ่านทางสื่อสังคม ออนไลน์	4.53	0.69	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.55	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่าความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ

โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การป้องกันนักเรียนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับสุรา หรือบุหรี่ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.65) และการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจาก โรคติดต่ออันตรายที่ระบาดในมนุษย์และสัตว์ เช่น โควิด-19 โรคไข้เลือดออก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือ การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะซึมเศร้า ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.68) การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการเสพติดจาก บุคคลในครอบครัว ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.67) การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจาก การครอบครองยาเสพติดจากบุคคลในครอบครัว ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.67) การดูแลและช่วยเหลือ นักเรียนที่อยู่ภาวะจิตเวช เช่น คิดสั้นทำร้ายตัวเอง ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.68) การป้องกันไม่ให้นักเรียนทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.71) การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับภัยคุกคามจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายโทรศัพท์จน ได้รับความเสียหายและกระทบทางจิตใจ เช่นการให้ร้าย การด่าทอ การข่มขู่หรือรังแกผู้อื่นผ่านทาง สื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.69) และการป้องกันจากเหตุการณ์ที่ขัดขวางการเจริญเติบโต หรือพัฒนาการของเด็กจนเกิดภาวะทุพโภชนาการ เช่น ภาวะขาดสารอาหาร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตาม กฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตาม กฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยใช้ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตาม
กฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 3

ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของ สถานศึกษา (Y)	การบริหารความเสี่ยง (X)					ภาพรวม
	1. ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรม องค์กร (X ₁)	2. ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (X ₂)	3. ด้านผลการดำเนินงาน (X ₃)	4. ด้านทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (X ₄)	5. ด้านสารสนเทศ การสื่อสารและการ รายงาน (X ₅)	
1. ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ (Y ₁)	.71**	.71**	.70**	.74**	.71**	.75**
2. ด้านภัยจากอุบัติเหตุ (Y ₂)	.71**	.69**	.68**	.72**	.68**	.74**
3. ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ (Y ₃)	.70**	.67**	.68**	.71**	.70**	.73**
4. ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทาง กายและจิตใจ (Y ₄)	.68**	.67**	.66**	.70**	.69**	.72**
ภาพรวม	.74**	.72**	.72**	.76**	.73**	.77**

หมายเหตุ: ** Level of significant at $p < 0.01$

จากตารางที่ 19 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับมาก ($r = .77^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์กับการบริหารความเสี่ยง ด้านทบทวนและปรับปรุงแก้ไข มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก ($r = .74^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ กับบริหารความเสี่ยงด้านผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์

กันทางบวกในระดับมาก ($r = .66^{**}$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อศึกษาระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกำกับดูแลกิจการ และวัฒนธรรมองค์กร ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน ด้านผลการดำเนินงาน และด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์

1.1 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดตั้งคณะกรรมการในการดูแลความเสี่ยงในสถานศึกษา การพัฒนาและรักษาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตรงตามงานที่ได้รับมอบหมาย บุคลากรในสถานศึกษาให้ความสำคัญและมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักของสถานศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์ของวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ และการกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ตามสายงานการบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม

1.2 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพิจารณากระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นภาคเรียน การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานมากขึ้น การประเมินเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการประเมินผลการดำเนินงานและความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้

1.3 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรายงานผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา การสนับสนุนระบบสารสนเทศในการบริหารความเสี่ยงให้เพียงพอและทันต่อเวลา การรายงานผลข้อมูลความเสี่ยงและผลการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้งองค์กรตามตัวชี้วัด ช่องทางการสื่อสารสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือบุคคลภายนอกสามารถรับข้อมูล และการนำเข้าสู่ข้อมูลการบริหารความเสี่ยง มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันเสมอ

1.4 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การระบุความเสี่ยงในภาพรวมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน การพัฒนาและประเมินความเสี่ยงจากการพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ การวิเคราะห์ความรุนแรงของปัจจัยความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน การดำเนินการตอบสนองความเสี่ยงด้วยการคัดเลือกวิธีการตอบสนองให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นตามระดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน

1.5 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์องค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลการดำเนินงานในอดีตและปัจจุบัน การกำหนดวัตถุประสงค์แผนพัฒนาองค์กรที่สอดคล้องกับความเสี่ยงของสถานศึกษา การประเมินผลกระทบด้านความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่สอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และการประเมินความเสี่ยงตามพันธกิจเพื่อเป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในภาพรวมของสถานศึกษา

2. ผลการศึกษาระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ และด้านภัยจากอุบัติเหตุ

2.1 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การป้องกันนักเรียนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับสุราหรือบุหรี่ การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดต่ออันตรายที่ระบาดในมนุษย์และสัตว์ เช่น โรคโควิด-19 โรคไข้เลือดออก การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะซึมเศร้า การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการเสพติดจากบุคคลในครอบครัว การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการครอบครองยาเสพติดจากบุคคลในครอบครัว การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ภาวะจิตเวช เช่น คิดสั้นทำร้ายตัวเอง การป้องกันไม่ให้นักเรียนทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับภัยคุกคามจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายโทรศัพท์จนได้รับความเสียหายและกระทบทางจิตใจ เช่นการให้ร้าย การด่าทอ การข่มเหงหรือรังแกผู้อื่นผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และการป้องกันจากเหตุการณ์ที่ขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กจนเกิดภาวะทุพโภชนาการ เช่น ภาวะขาดสารอาหาร

2.2 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การป้องกันการล่วงละเมิดต่อร่างกายและจิตใจของนักเรียน การป้องกันการโฆษณาและเผยแพร่ทางสื่อสารสนเทศข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับนักเรียนจนเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงโดยปราศจากการยินยอมจากผู้ปกครอง การช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกทอดทิ้ง ละทิ้ง ในสถานที่ต่าง ๆ โดยปราศจากผู้ดูแล การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกกระทำโดยการจงใจหรือละเลยไม่ให้การรักษายาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแล การดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการปฏิบัติกรเลียดดูโดยมิชอบ และการดูแลและช่วยเหลือการไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตของเด็กที่อยู่ในความดูแล

2.3 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การป้องกันการกระทำทารุณกรรมจากการทะเลาะวิวาทของนักเรียน การป้องกันเหตุการณ์ที่นักเรียนแสดงหรือกระทำการลักษณะลามกอนาจาร การป้องกันเหตุการณ์นักเรียนเข้าไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสมหรือสถานที่ที่ห้ามมิให้นักเรียนเข้า การป้องกันไม่ให้นักเรียนมีความประพฤติดีเสี่ยงต่อการกระทำผิด การป้องกันการพรางเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล การป้องกันการบังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริมหรือยินยอมให้นักเรียนไปเป็นขอทานหรือเด็กเร่ร่อน และการป้องกันการส่งเสริมหรือยินยอมให้นักเรียนเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้า

2.4 ความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากอุบัติเหตุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากทางภัยธรรมชาติต่าง ๆ การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ต้นไม้หักโค่น อาคารพัง ชำรุดหรือถล่ม การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เชื้อเพลิง สะพาน รั้ว กำแพงหรือประตู พัง ชำรุด การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายพัง ชำรุด การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้อุบัติเหตุจากพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ กลับริดและทางเข้าออก และ การปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้เหตุการณ์อุบัติเหตุจากภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ การสูบน้ำใต้ดินปริมาณมากจนส่งผลให้เกิดการทรุดตัวของพื้นดิน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือ ความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์กับการบริหารความเสี่ยง ด้านทบทวนและปรับปรุงแก้ไข มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ กับการบริหารความเสี่ยงด้านผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัย ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการและจัดโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน และสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ตรงตามความสามารถของงานที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับ ไสริจจา หาญสุโพธิพันธ์ (2564) กล่าวว่า กระบวนการจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยมีคณะกรรมการฝ่ายบริหาร และพนักงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กร สามารถลดโอกาสที่จะส่งผลกระทบเสียหายต่อองค์กร รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนด

1.2 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษามีการทบทวนความเสี่ยงของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์เป็นระยะ มีการประเมินความเสี่ยงและลำดับความสำคัญของเหตุการณ์เพื่อดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ญัฐชากร เวชศรี และสุภา ทองคง (2565) พบว่า การบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้นำบัญชาของสำนักงานบัญชาในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

1.3 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการบริหารความเสี่ยงด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในการรวบรวมข้อมูลจากภายในและภายนอกขององค์กรเพื่อสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และรายงานความเสี่ยงขององค์กรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกทราบ รวมถึงเป็นการรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรควบคู่กับตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ฐรภัศ ลิ้มธรรมมหาราช

(2562) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงคือ ปัจจัยด้านข้อมูลการสื่อสารสารสนเทศ และการรายงานผล ที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องในการรวบรวมข้อมูลและแบ่งปันข้อมูลที่จำเป็นจากทั่วทั้งองค์กร ทั้งแหล่งข้อมูลจากภายในและภายนอก เพื่อสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงที่ดี และมีระดับนัยสำคัญ 0.05

1.4 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผลการดำเนินงานเป็นข้อมูลพื้นฐานจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถระบุความเสี่ยงและนำไปกำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยงเพื่อพัฒนาแผนการดำเนินงานหรือกลยุทธ์และปรับปรุงประสิทธิภาพและลดผลกระทบกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ญัฐชากร เวชศรี และสุภา ทองคง (2565) พบว่า การบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM 2017 ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านผลการดำเนินงาน และด้านการทบทวนและ ปรับปรุงแก้ไข มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้นำบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

1.5 การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์องค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษายังขาดการประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและระดับความเสี่ยงยังไม่ละเอียด ซึ่งที่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทักษะเฉพาะทางและความเข้าใจเชิงลึก ซึ่งบุคลากรในสถานศึกษาอาจไม่ได้รับการฝึกอบรมที่เพียงพอในด้านนี้ ทำให้การวางแผนเชิงกลยุทธ์มีข้อจำกัด ทั้งนี้เมื่อสถานศึกษามีการประชุมเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงและวางแผนการทำงานจะทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับพอรัฐ แสงนวล (2563) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นการวางแผนกระบวนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในองค์กร โดยกำหนดแนวทางกระบวนการดำเนินงาน ควบคุมหรือป้องกันได้ ตรวจสอบและประเมินผลโดยมีแผนรองรับให้เกิดความเสี่ยงน้อยลงและความพยายามหาหนทางการบริหารเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีแนวทางการบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของส่วนราชการเป็นความสามารถในการปรับใช้กระบวนการทัศน์เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2. ความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ และด้านภัยจากอุบัติเหตุ

2.1 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษาให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการดูแลสุขภาวะทางกายและจิตใจของนักเรียนและบุคลากร มีการจัดการให้ความรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาวะทางกายและจิตใจ จากสภาพปัญหาในสังคมปัจจุบันอาจพบว่าบุคลากรและนักเรียนประสบปัญหาด้านสุขภาพกายและจิตใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวิษฐา ชินธนาชูกิจ (2567) พบว่า แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ โรงเรียนควรจัดระบบการประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัย แผนดำเนินการความปลอดภัยและมาตรการป้องกันภัยระบบคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีกำหนดข้อตกลง เพื่อปฏิบัติร่วมกันในสถานศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือส่งต่อผู้เรียน มีแผนป้องกันโรคระบาดในสถานศึกษา สสำรวจข้อมูลด้านสุขภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการป้องกันและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ มีคณะทำงานเพื่อระงับเหตุ ส่งเสริมการดำเนินการตามระเบียบกฎหมาย โดยเน้นการใกล้ชิด ประนีประนอมตามมาตรการจากเบาไปหาหนัก

2.2 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษามีมาตรการและแนวทางที่ชัดเจนในการปกป้องสิทธิของนักเรียนและบุคลากร ส่งผลให้โรงเรียนเป็นสถานที่ปลอดภัยต่อการเรียนรู้และพัฒนาการป้องกันภัยเหล่านี้จึงเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องการให้ความรู้ สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และมีมาตรการทางกฎหมายที่เข้มแข็ง จะช่วยให้เด็กได้รับการคุ้มครองและเติบโตอย่างมีคุณภาพ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัมปนาท นาคบัว (2565) พบว่า ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม การล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย

2.3 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีมาตรการและแนวทางการป้องกันความรุนแรงในสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและมาตรการป้องกันความรุนแรงอย่างชัดเจน เฝ้าระวังและดำเนินการเมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวิษฐา ชินธนาชูกิจ (2567) พบว่า แนวทางการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน กำหนดพื้นที่ควบคุม มีแผนการเผชิญเหตุ

กำหนดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด สำหรับเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงร่วมกับภาคีเครือข่าย มีกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักและเห็นคุณค่าสร้างความรู้แก่ผู้เรียน จัดระบบการป้องกันเหตุ มีระบบเตือนภัย สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียน จัดระบบเฝ้าระวังผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้ความรุนแรง นำเสนอข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงและแนะแนวทางวิธีการเอาตัวรอดจากภัยที่เกิดขึ้น

2.4 ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านภัยจากอุบัติเหตุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ทั้งนี้เนื่องจาก บริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษา และเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จึงทำให้โอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรืออุบัติเหตุจากสิ่งก่อสร้างมีน้อย ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีแผนการรองรับการเกิดอุบัติเหตุที่ชัดเจน ซึ่งสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ และให้ความรู้เพื่อบุคลากรและนักเรียนเล็งเห็นถึงความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุในสถานศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัมปนาท นาคบัว (2565) พบว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ แต่งตั้งบุคลากรในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ รักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดในแต่ละวันและยามวิกาล

3. การบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์กับการบริหารความเสี่ยง ด้านทบทวนและปรับปรุงแก้ไข มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ กับบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยสถานศึกษามีกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ระเบียบ กฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดต่อเสรีภาพ ระเบียบ กฎหมายความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ระเบียบ กฎหมายความผิดเกี่ยวกับการจราจรทางบกและการใช้รถ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522, พระราชบัญญัติโรคติดต่อ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ขึ้นเพื่อให้สถานศึกษามีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ พิจารณาเป็นรายคู่ดังนี้

คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์กับการบริหารความเสี่ยง ด้านทบทวนและปรับปรุงแก้ไข มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจะมีระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบที่สูงขึ้นด้วย แสดงให้เห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีกระบวนการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มีผลโดยตรงต่อการป้องกันและจัดการกับภัยที่เกิดจากความรุนแรงของมนุษย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขจากผลประเมินเหตุการณ์และประเมินผลการดำเนินงาน จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถรับรู้ถึงระดับของโอกาสที่จะเกิดภัยความรุนแรงของ มีการเตรียมรับมือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ และสามารถวางแผนความเสี่ยงของการเกิดเหตุการณ์ล่วงหน้า ประเมินมาตรการที่มีอยู่และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถป้องกันและจัดการกับเหตุความรุนแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าสถานศึกษาที่ขาดการติดตามประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฐรภัศ ลิ้มธรรมมหิศร (2562) พบว่า ปัจจัยด้านการทบทวนและการปรับปรุงแก้ไข มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่ดีโดยเทียบกับประสิทธิผลการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งภายในกิจการและภายนอก นอกจากนี้การที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีค่าสูงที่สุด อาจเป็นเพราะการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขในการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินสถานการณ์ และการปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการป้องกันและการจัดการความปลอดภัยจากภัยความรุนแรงของมนุษย์ที่ต้องมีการเฝ้าระวัง ติดตาม และปรับปรุงมาตรการป้องกันอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการป้องกันภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ ซึ่งมีความซับซ้อนและอาจส่งผลกระทบต่อนักเรียนและบุคลากร การมีระบบการทบทวนและปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถรับมือกับความท้าทายด้านความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ด้านภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ กับบริหารความเสี่ยงด้านผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจกับการบริหารความเสี่ยงด้านผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับความสัมพันธ์ในด้านอื่น ๆ แต่ก็ยังคงมีความสัมพันธ์กันในระดับที่มาก และมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงด้านผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีความเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยด้านสุขภาวะทางกายและจิตใจของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจเป็นสภาวะที่ไม่ปรากฏหรือแสดงออกอย่างแน่ชัด และอาจ

ยังขาดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและเป็นระบบที่จะนำมาใช้ในการเชื่อมโยงกับการบริหารความเสี่ยงด้านผลการดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยงด้านผลการดำเนินงานจึงมุ่งเน้นการวัดผลเชิงปริมาณและมีความเป็นรูปธรรมมากกว่า จึงทำให้สถานศึกษาอาจมุ่งเน้นประเด็นด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ หรือการบริหารทั่วไปมากกว่าประเด็นด้านสุขภาวะทางกายและจิตใจ สะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านผลการดำเนินงานมากขึ้น และควรวัดผลประเมินผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพเกี่ยวกับด้านผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจให้เกิดผลลัพธ์การดำเนินงานที่ดีขึ้นและผลกระทบของของความเสียหายลดลง ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2563) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้การบริหารจัดการปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายเมื่อเกิดความเสี่ยงนั้นลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ การบริหารความเสี่ยงต้องมีการมองปัญหาความเสี่ยงแบบองค์รวม ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์กรในการกำหนดนโยบาย โครงสร้างและกระบวนการ รวมถึงการกำหนดแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและระดับโอกาสกับผลกระทบที่เหมาะสมและยอมรับได้ เพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานดีขึ้น มีความเข้าใจที่ตรงกันทั่วทั้งองค์กร และสร้างความเชื่อมั่นให้องค์กรว่าจะสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้บรรลุพันธกิจที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ควรนำผลวิจัยนี้ ไปพัฒนา กำหนดนโยบายและแผนงานด้านการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา และพัฒนาระบบการกำกับติดตามการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัยของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

2. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสียหายด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้รายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อประกอบเป็นข้อมูลการจัดทำแผนความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และสร้างความตระหนักรู้และการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาแก่ครู บุคลากร และนักเรียนในสถานศึกษา

3. ผู้บริหารควรนำผลการวิจัยไปพัฒนา จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ในสถานศึกษา เพื่อเตรียมการเฝ้าระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์ด้านความปลอดภัย รวมถึงปรับปรุงแนวทางป้องกันความเสี่ยงให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบ ของสถานศึกษาระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อหาแนวทางการ พัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน
2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการบริหารความเสี่ยงและการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืน
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตาม กฎระเบียบของสถานศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหาร หรือความพึงพอใจของผู้ปกครอง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา*.

กระทรวงศึกษาธิการ.

กัมปนาท นาคบัว. (2565). *การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร]. NU Intellectual Repository.

<https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/5654/3/KumpanadNakbua.pdf>

จารุวรรณ เหยิบไธสงค์. (2563). *การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัด
ปทุมธานี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์].

จุฑามณ สิทธิพลนิชกุล. (2561). *แนวทางการบริหารความเสี่ยงองค์กร COSO Enterprise Risk
Management 2017*. วารสารวิชาชีพบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 14(42), 111-124.

<http://www.jap.tbs.tu.ac.th/files/Article/Jap42/Full/JAP42Juthamon.pdf>

ชญัตว์ ปานนักร้อย, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว และพูนชัย ยาวีราช . (2566). *แนวทางการบริหารจัดการ
ความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
9(1), 121-138. [https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jeducru/article/
view/264739/183260](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jeducru/article/view/264739/183260)

ณัฐชากร เวชศรี และสุภา ทองคง. (2565). *การบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ERM
2017 ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ของผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขต
กรุงเทพมหานคร*. วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ, 10(2), 44-52.

[https://so02.tci-thaijo.org/index.php/RCIM/ article/ view/255158](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/RCIM/article/view/255158)

ทิพวรรณ กลั่นปรีชา. (2561). *ความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงด้านการคลังและประสิทธิภาพ
การเบิกจ่ายเงินของกรมควบคุมโรค สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์]. Dpu.

<https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Tippawan.Kla.pdf>

- ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์]. Thesisrru. <http://thesis.rru>.
- ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย, สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์, ปาจริย นาคะประทีป และจักษ์ จิตตธรรม. (2567). การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 10(1), 151-157. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/scaj/article/view/267651>
- ธัญญารัตน์ สายใหม่. (2560). *การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขนาดเล็ก* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม]. Rajamangala University of Technology Thanyaburi. <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3331/1/RMU-TT-158683.pdf>
- ธีรยุทธ เมืองแมน, ญาณิศา บุญจิตร และมัทนียา พงศ์สุวรรณ. (2566). การพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(11), 251-265. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/264013>
- ปัญญชิตา สมบัติเพิ่ม. (2566). *แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]. Rmu. <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2566/M131601/Sombutphem%20Phunchita>
- พรพรรณ งามโรจน์. (2560). *แนวทางการจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1383/1/56252323.pdf>
- พอรุ่ง แสงนวล. (2563). *การบริหารความเสี่ยงกับประสิทธิผลของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3025/1/59252318.pdf>
- ภณิดา วรทวีธำรง. (2561). *ความสอดคล้องของการบริหารความเสี่ยงตามหลัก COSO ERM 2017 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Theses.

https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_6002020524_9237_9571.pdf

ภูรพัศ ลิ้มธรรมมหิศร. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่ดีตามแนวคิด COSO ERM 2017: กรณีศึกษา บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. TU Digital Collection.

https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:174361

ภูรภัศ ลิ้มธรรมมหิศร. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่ดีตามแนวคิด COSO ERM 2017: กรณีศึกษา บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Theses.

https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2019/TU_2019_6102020176_1153_9_12182.pdf

มูลนิธินุญพิทักษ์สิทธิเด็ก. (2560). *ผู้พิทักษ์เด็ก*. มูลนิธินุญพิทักษ์สิทธิเด็ก.

ลักษณะพิมล ทนกร. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงและคุณภาพการ ให้บริการของสถานศึกษาภาครัฐ ในกรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม]. SPU.

<https://dspace.spu.ac.th/server/api/core/bitstreams/b5151537-89b0-4712-bc43-69d50c92ec40/content>

ศตวรรษ ถวิลคำ และศิริรัตน์ ทองมีศรี. (2566). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน กลุ่มเครือข่าย ที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการการจัดการ ภาครัฐและเอกชน*, 5(2), 209-222. <https://doi.org/10.14456/jappm.2023.30>

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2563). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566-2570*. <https://www.cr3.go.th/wp-content/uploads/2023/02/Plan-Dm66-70-2.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุวรรณ ภูเต็ง. (2561). *ทักษะคิด ฝ่าวิกฤตอุบัติเหตุทางถนน บริษัทเซฟตี้อินฟินิตี้จำกัด*. โรงพิมพ์มติชน.
- สุวิษฐา ชินธนาชูกิจ. (2567). รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(6), 826-849. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/271636/180771>
- โสรัจจา หาญสุโพธิพันธ์. (2564). *การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรตามกรอบแนวคิดของ COSO ERM 2017 ของบริษัทกลุ่มการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University Theses. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2021/TU_2021_6302022097_14489_18501.pdf
- เหมือนฝัน บุญสง. (2564). *อิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงาน: กรณีศึกษาโรงแรมที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]. PSU. <https://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2016/17980/1/6010521715.pdf>
- อดิสร ดีปานธรรม. (2561). *การพัฒนาแบบรูปการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์].
- อนุสรณ์ เสาร์คำ. (2567). การบริหารงานส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนในอำเภอ กัลยาณิวัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6. *Journal of MCU Haripunchai Review*, 8(2), 119-132. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMHR/article/view/a-008/a-008>
- อานนท์ พลไชย. (2563). *สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2020080861421229115_fulltext.pdf

Krejcie, R. V. & Morgan, D W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>

Sabir, A. & Fozia, F. (2016). Comparative Analysis of Safety and Security Measures in Public and Private Schools at Secondary Level. *Journal of Socialomics* *J Socialomics*, 5(3), 1-8. <https://doi:10.4172/2167-0358.1000169>

Timo, S. (2023). A safe learning environment from the perspective of Laurea University of applied sciences safety, security and risk management students and staff. *Laurea University of Applied Sciences Finland*, 9, 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e12836>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชร จตุพร

สถานที่ทำงาน

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตำแหน่ง

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการเชิงพื้นที่

ดร.นริศรา เสือคล้าย

สถานที่ทำงาน

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตำแหน่ง

อาจารย์

ดร.เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ

สถานที่ทำงาน

วิทยาลัยการจัดการ (กรุงเทพ) มหาวิทยาลัยพะเยา

ตำแหน่ง

หัวหน้างานแผนงาน

นายกฤษติพงษ์ ผิวมณี

สถานที่ทำงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3

ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี

นายสาธิต หนูอ่อน

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนบ้านดอย อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย

ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียน

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต3

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศสภาพ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. ระดับการศึกษา

- ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก

3. ตำแหน่ง

- ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ ครู

4. ประสบการณ์ทำงาน

- ☐ น้อยกว่า 5 ปี
☐ 6-10 ปี
☐ 11-15 ปี
☐ 16 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง ระดับการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.ด้านการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture)						
1.1	สถานศึกษาของท่าน จัดตั้งคณะกรรมการในการดูแลความเสี่ยงในสถานศึกษา					
1.2	สถานศึกษาของท่าน กำหนดโครงสร้างการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ตามสายงานการบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม					
1.3	สถานศึกษาของท่าน กำหนดวัตถุประสงค์ของวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์					
1.4	บุคลากรในสถานศึกษา ให้ความสำคัญและมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักของสถานศึกษา					
1.5	สถานศึกษาของท่าน พัฒนาและรักษาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตรงตามงานที่ได้รับมอบหมาย					
2. ด้านกลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ (Strategy and Objective-Setting)						
2.1	สถานศึกษาของท่าน วิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลการดำเนินงานในอดีต และปัจจุบัน					
2.2	สถานศึกษาของท่าน วิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่สอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ของสถานศึกษา					

ข้อ	การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2.3	สถานศึกษาของท่าน ประเมินความเสี่ยงตามพันธกิจเพื่อเป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในภาพรวมของสถานศึกษา					
2.4	สถานศึกษาของท่าน ประเมินผลกระทบด้านความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา					
2.5	สถานศึกษาของท่าน กำหนดวัตถุประสงค์แผนพัฒนาองค์กรที่สอดคล้องกับความเสี่ยงของสถานศึกษา					
3.ด้านผลการดำเนินงาน (Performance)						
3.1	สถานศึกษาของท่าน ระบุความเสี่ยงในภาพรวมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสถานศึกษาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน					
3.2	สถานศึกษาของท่าน วิเคราะห์ความรุนแรงของปัจจัยความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
3.3	สถานศึกษาของท่าน จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นตามระดับความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
3.4	สถานศึกษาของท่าน ดำเนินการตอบสนองความเสี่ยงด้วยการคัดเลือกวิธีการตอบสนองให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น					
3.5	สถานศึกษาของท่าน พัฒนาและประเมินความเสี่ยงจากการพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้					
4.ด้านการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข (Review and Revision)						
4.1	สถานศึกษาของท่าน พิจารณากระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นภาคเรียน					
4.2	สถานศึกษาของท่าน ประเมินเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4.3	สถานศึกษาของท่าน ประเมินผลการดำเนินงานและความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้					
4.4	สถานศึกษาของท่าน ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานมากขึ้น					
5.ด้านสารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน (Information, Communication, and Reporting)						
5.1	สถานศึกษาของท่าน สนับสนุนระบบสารสนเทศในการบริหารความเสี่ยงให้เพียงพอและทันต่อเวลา					
5.2	สถานศึกษาของท่าน ข้อมูลการบริหารความเสี่ยง มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันเสมอ					
5.3	สถานศึกษาของท่าน ช่องทางการสื่อสารสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือบุคคลภายนอกสามารถรับข้อมูลความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างถูกต้อง ทันเวลา					
5.4	สถานศึกษาของท่าน รายงานผลข้อมูลความเสี่ยงและผลการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้งองค์กรตามตัวชี้วัด					
5.5	สถานศึกษาของท่าน สามารถรายงานผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียวในแต่ละข้อความ โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ความปลอดภัยตามกฎระเบียบของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.ด้านภัยจากความรุนแรงของมนุษย์						
1.1	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันการกระทำทารุณกรรมจากการทะเลาะวิวาทของนักเรียน					
1.2	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันไม่ให้นักเรียนมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด					
1.3	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันการบังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริมหรือยินยอมให้นักเรียนไปเป็นขอทานหรือเด็กเร่ร่อน					
1.4	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันการส่งเสริมหรือยินยอมให้นักเรียนเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้า					
1.5	สถานศึกษาของท่านมีการป้องกันเหตุการณ์นักเรียนเข้าไปในสถานที่ไม่เหมาะสมหรือสถานที่ที่ห้ามมิให้นักเรียนเข้า เช่น สถานบันเทิง					
1.6	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันเหตุการณ์ที่นักเรียนแสดงหรือกระทำการลักษณะลามกอนาจาร					
1.7	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันเหตุการณ์การพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล					

ข้อ	ความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2. ด้านภัยจากอุบัติเหตุ						
2.1	สถานศึกษาของท่าน ปลุกฝังและสร้างความตระหนักรู้ อุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ					
2.2	สถานศึกษาของท่าน ปลุกฝังและสร้างความตระหนักรู้ อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายใน เช่น ต้นไม้หักโค่น อาคารพัง ชำรุดหรือถล่ม					
2.3	สถานศึกษาของท่าน ปลุกฝังและสร้างความตระหนักรู้ อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น เชื้อน สะพาน รั่ว กำแพงหรือประตู พัง ชำรุด					
2.4	สถานศึกษาของท่าน ปลุกฝังและสร้างความตระหนักรู้ อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ป้ายหรือสิ่ง สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายพัง ชำรุด					
2.5	สถานศึกษาของท่าน ปลุกฝังและสร้างความตระหนักรู้ อุบัติเหตุจาก พื้นที่หรือสิ่งทีสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ กลับรถและทางเข้าออกรถ					
2.6	สถานศึกษาของท่าน ปลุกฝังและสร้างความตระหนักรู้ อุบัติเหตุจากทางภัยธรรมชาติต่าง ๆ เช่น แผ่นดินไหว อุทกภัย อัคคีภัย แผ่นดินไหว พายุ สึนามิ					
2.7	สถานศึกษาของท่าน ปลุกฝังและสร้างความตระหนักรู้ เหตุการณ์อุบัติเหตุจากภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น การสูบ น้ำใต้ดินปริมาณมากจนส่งผลให้เกิดการทรุดตัวของพื้นดิน					
3.ด้านภัยจากการละเมิดสิทธิ						
3.1	สถานศึกษาของท่าน ช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกทอดทิ้ง ละ ทิ้ง ในสถานที่ต่าง ๆ โดยปราศจากผู้ดูแล					
3.2	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือการไม่ให้ สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตของเด็กที่อยู่ในความดูแล เช่น การไม่ให้อาหาร นมอาหารเสริม					

ข้อ	ความปลอดภัยตามกฎหมายระเบียบของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3.3	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการปฏิบัติการณ์เลี้ยงดูโดยมิชอบ เช่นการให้เด็กไปเป็นขอทาน					
3.4	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกกระทำโดยการจ้องหรือละเลยไม่ให้การรักษายาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแล					
3.5	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันการโฆษณาและเผยแพร่ทางสื่อสารสนเทศข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับนักเรียนจนเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงโดยปราศจากการยินยอมจากผู้ปกครอง					
3.6	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันการล่วงละเมิดต่อร่างกายและจิตใจของนักเรียน					
4.ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ						
4.1	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันจากเหตุการณ์ที่ขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กจนเกิดภาวะทุพโภชนาการ เช่น ภาวะขาดสารอาหาร					
4.2	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะซึมเศร้า					
4.3	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในภาวะจิตเวช เช่น คิดสั้นทำร้ายตัวเอง					
4.4	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันไม่ให้นักเรียนทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ					
4.5	สถานศึกษาของท่าน มีการป้องกันนักเรียนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับสุราหรือบุหรี่					
4.6	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการเสพติดจากบุคคลในครอบครัว					
4.7	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากการครอบครองยาเสพติดจากบุคคลในครอบครัว					

ข้อ	ความปลอดภัยตามกฎหมายของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4.8	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดต่ออันตรายที่ระบาดในมนุษย์และสัตว์ เช่น โรคโควิด-19 โรคไข้เลือดออก					
4.9	สถานศึกษาของท่าน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับภัยคุกคามจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายโทรศัพท์จนได้รับความเสียหายและกระทบทางจิตใจ เช่น การให้ร้าย การด่าทอ การข่มเหงหรือรังแกผู้อื่นผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์					

อมรรัตน์ หลวงแก้ว

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	อมรรัตน์ หลวงแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	22 กันยายน 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561 ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย
ที่อยู่ปัจจุบัน	200 หมู่ 5 ตำบลปงน้อย อำเภอดอยหลวง จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	อมรรัตน์ หลวงแก้ว และกษิณีภูมย์ มีพรหม. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับความปลอดภัย ตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและ การวิจัย, 9(4).
รางวัลที่ได้รับ	-

